

Ukens statistikk

30. august - 3. september 1999

35

Statistics Norway



Statistisk sentralbyrå

Ny statistikk

- Inntektsstatistikk, 1997. Innvandrere 3
- Hotellstatistikk, juli 1999. 9
- Utenriksregnskap, juni 1999. 13
- Byggekostnadsindeks. Rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg, juli 1999 16
- Statsregnskapets inntekter og utgifter, 2. kvartal 1999. 17
- Investeringsstatistikk. Olje- og gassvirksomheten, 3. kvartal 1999 20
- Kvartalsvis nasjonalregnskap, 2. kvartal 1999. 22
- Investeringsstatistikk. Industri, bergverksdrift og kraftforsyning, 3. kvartal 1999 23
- Økonomiske analyser nr. 6/1999. Konjunkturtendensene for Norge og utlandet 24
- Emballasjeavfall. Pilotundersøkelse, 1997. 26
- Ordrestatistikk. Bygge- og anleggsvirksomhet, 2. kvartal 1999 28
- Produksjonsindeks, bygg og anlegg, 2. kvartal 1999 ... 30

Annet stoff

- Valgaktuelt:
 - Nedgang i antall aldershjemplasser 6
 - Tilbud og etterspørsel for helsepersonell 7
 - Økende inntektsforskjeller 14
 - Store forskjeller mellom by og land. 18
 - Halvert arbeidsledighet på seks år. 25
 - Stor variasjon i kommunenes lånegjeld. 31
 - Om dataene og kommunegrupperingen 40
- Statistikk mot år 2000: 1968-1969:
 - Kraftig økning i narkoforbrytelser. 41

Ukens statistikk

Redaksjon: Svein Longva (ansv. red.), Atle Jansson, Aina Landsverk og Ragnfrid Longva.

Trykk: Lobo Grafisk as.

Priser: Pr. år kr 950,- inkl. mva. Enkeltnr. kr 30,- inkl. mva.

ISSN: 0804-0524.

Husk å oppgi kilde: Ukens statistikk, Statistisk sentralbyrå.

Dagens statistikk

Ukens statistikk fungerer som en ukentlig oppsummering av de daglige statistikkfrigivningene på Statistisk sentralbyrås (SSB) webtjeneste. Der blir all ny statistikk presentert under navnet Dagens statistikk, som er en integrert del av hjemmesiden på webtjenesten.

Papirutgaven av Ukens statistikk kan du laste ned i PDF-format fra vår webtjeneste: <http://www.ssb.no/us/>.

I Dagens statistikk presenteres all ny statistikk fra SSB. Statistikken dekker hele spekteret av norsk samfunnsliv. Alle nye statistikker blir presentert med en nyhetsartikkel, tabeller og figurer. På hjemmesiden finner du tittel og ingress, med link til resten av artikkelen. Dagens statistikk blir oppdatert med nye statistikker hver dag kl. 1000.

En oversikt over alle planlagte frigivninger finnes i Statistikk-kalenderen, som du finner på vår webtjeneste:

<http://www.ssb.no/emner/kalender/>.

Publisering

Statistisk sentralbyrå utgir statistikk og analyser i en rekke ulike serier og periodiske publikasjoner. I **Norges offisielle statistikk** inngår Statistisk årbok, Historisk statistikk og Regionalstatistikk. **Samfunnsspeilet** og **Økonomiske analyser** bringer utdypende kommentarer og analyser. **Statistiske analyser** bringer mer "populære" analyser. **Sosiale og økonomiske studier** er en serie for forskningsformidling. **Rapporter** i tilknytning til aktuelle prosjekter og oppdrag. Aktuell statistikk presenteres i temapublikasjoner; **Bank- og kredittstatistikk**, **Månedstatistikk over utenrikshandelen**, **Bygginformasjon**, **Aktuelle befolkningstall**, **Barn og unge**, **Aktuell statistikk** og **Aktuell utdanningsstatistikk**.

I samarbeid med øvrige nordiske statistikkbyråer, utgis årlig Nordisk statistisk årbok, samt en CD-ROM med nordisk statistikk.

Bestilling av publikasjoner

Statistisk sentralbyrå,
Salg- og abonnementservice,
2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00

Telefaks: 62 88 55 95

E-post: salg-abonnement@ssb.no

Enkeltpublikasjoner kan også kjøpes hos:
Akademika – avdeling for offentlige publikasjoner
Møllergt. 17, Postboks 8134 Dep, 0033 Oslo
Telefon: 22 11 67 70. Telefaks: 22 42 05 51

Alle publikasjoner finnes i vårt bibliotek.
Telefon: 22 86 46 42/43. Telefaks: 22 86 45 04.

Standardtegn i tabeller

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	l
Rettet siden forrige utgave	r
Desimalskilletegn	, (.)



Inntektsstatistikk, 1997. Innvandrere

Lavest inntekt blant østeuropeerne

Innvandrerfamilier fra Øst-Europa hadde i 1997 lavest gjennomsnittlig inntekt etter skatt, med 174 600 kroner. Blant den øvrige innvandrerbefolkningen hadde familier fra Vest-Europa de høyeste inntektene med 229 700 kroner.

Til sammenligning hadde norske familier 244 500 kroner i inntekt etter skatt i 1997.

Innvandrerfamilier fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia (heretter kalt tredje verden) har omtrent samme inntektsnivå som familier fra Øst-Europa med 176 400 kroner i gjennomsnittlig inntekt etter skatt. Mye av forklaringen på de relativt lave inntektene i disse innvandrergruppene er at det de siste årene har kommet en del flyktninger fra blant annet Bosnia-Hercegovina og Somalia.

Familier fra det øvrige Norden og Nord-Amerika har nesten et likt gjennomsnittlig inntektsnivå, med henholdsvis 206 800 og 208 300 kroner.

Yrkesinntekt viktigste kilde til livsopphold

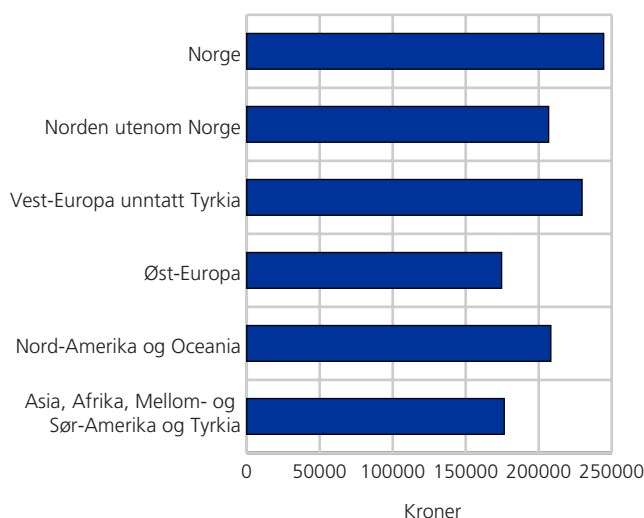
Blant de aller fleste innvandrere i Norge er yrkesinntekt viktigste kilde til livsopphold. For innvandrere fra tredje verden utgjør yrkesinntekten i gjennomsnitt 67 prosent av familiens samlede inntekt. For innvandrerfamilier fra Øst-Europa ligger dette litt lavere med om lag 65 prosent.

I innvandrerfamilier fra Norden og det øvrige Vest-Europa har yrkesinntekten en enda større betydning for familiens samlede økonomi (om lag 80 prosent). Det er likevel viktig å understreke at det ikke er tatt hensyn til forskjeller i alderssammensetning ved denne sammenligningen.

Gjennomsnittsalderen i mange innvandrergrupper ligger lavere enn for nordmenn samlet. Lavere alder skulle tilsi at yrkesinntekt er relativt viktigere som hovedinntektskilde. I norske familier utgjør yrkesinntekten 72 prosent av familiens samlede inntekter.

Hvis man betrakter de enkelte land blir forskjellene mer tydelige. Eksempelvis utgjør yrkesinntekten 82 prosent blant familier fra Storbritannia og Nederland. Dette sammenlignet med innvandrerfamilier fra Iran og Pakistan hvor tilsvarende andeler er 61 og 64 prosent. For innvandrere fra Somalia, som hovedsakelig består av flyktninger, utgjør yrkesinntekten kun 27 prosent av samlet inntekt.

Inntekt etter skatt for familier, etter referansepersonens landbakgrunn. Førstegenerasjonsinnvandrere. 1997. Gjennomsnittlig beløp. Kroner



6,9 milliarder i overføringer

Innvandrerfamiliene mottok 6,9 milliarder kroner i overføringer fra det offentlige i 1997. Overføringer er her definert som pensjoner fra folketrygden, arbeidsledighetsstrygd, barnetrygd, bostøtte, sosialhjelp med mer. De viktigste overføringene for innvandrerfamiliene er pensjoner fra folketrygden (2,4 milliarder kroner) og sosialhjelp (1,3 milliarder kroner). Gjennomsnittlig fikk hver innvandrerfamilie utbetalt 58 500 kroner i diverse overføringer i 1997, samtidig som de hadde 64 800 kroner i gjennomsnittlig utlignet skatt.

For innvandrere fra Øst-Europa og den tredje verden har barnetrygd og sosialhjelp størst inntektsmessig betydning blant de skattefrie overføringene. For familier fra tredje verden utgjør barnetrygden gjennomsnittlig 11 700 kroner eller 5 prosent av samlet inntekt, men det er store forskjeller mellom de enkelte land. For pakistanske familier utgjør for eksempel denne inntektsposten gjennomsnittlig 18 500 kroner, eller 7 prosent av familiens samlede inntekt. Barnetrygden er også en relativt viktig inntektskilde for familier fra Øst-Europa med en gjennomsnittlig utbetaling på 8 500 kroner.

Sosialhjelp, både i form av rene bidrag og lån, er en svært viktig inntektskilde for enkelte innvandrergupper. For innvandrersfamilier fra den tredje verden utgjorde sosialhjelpen gjennomsnittlig 17 500 kroner, eller 8 prosent av familiens samlede inntekter. I familier fra Somalia er sosialhjelp ofte viktigste kilde til livsopphold med i gjennomsnitt 35 prosent av samlet inntekt. Blant eksempelvis pakistanske og indiske familier betyr denne formen for inntekt mye mindre (gjennomsnittlig 4 og 1 prosent av samlet inntekt). Det er likevel familier fra Øst-Europa som er mest avhengige av sosialhjelp. Disse familiene fikk i 1997 utbetalt 26 900 kroner i gjennomsnitt. Dette skyldes hovedsakelig flyktninginnvandringen fra dette området på 1990-tallet.

Mange flyktninger blir mer selvhjulpne etter hvert

En oversikt over flyktningfamiliers inntektssammensetning sett opp mot botiden i Norge, viser at mange flyktninger blir mer selvhjulpne etter hvert. Det er en klar tendens i retning av at sosialhjelpens betydning minsker til fordel for yrkesinntekt. For flyktningfamilier som kom hit til landet i 1988 utgjorde yrkesinntekten i gjennomsnitt 65 prosent av samlet inntekt i 1997, mens 11 prosent av inntekten kom fra sosialhjelp. Ser man på flyktningfamilier som kom hit i 1996 blir bildet det

motsatte. Yrkesinntekten utgjorde for disse familiene 21 prosent av samlet inntekt i 1997, mens sosialhjelp var i gjennomsnitt viktigste kilde til livsopphold med en andel på 61 prosent av inntekten.

Andregenerasjonsinnvandrerne

Statistisk sentralbyrå (SSB) har ikke tidligere publisert inntektsstatistikk for andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre). Årsaken til dette har naturlig nok vært den lave gjennomsnittsalderen i denne befolkningsgruppen. SSBs befolkningsstatistikk per 1. januar 1998 viser at blant de i underkant av 38 000 andregenerasjonsinnvandrere var nesten 90 prosent under 20 år, mens 7 prosent var i alderen 20-34 år. Ved å slå sammen personer med samme familienummer finner vi om lag 2 200 familier hvor referansepersonen er andregenerasjonsinnvandrer. Disse familiene hadde i 1997 en gjennomsnittlig inntekt etter skatt på 203 000 kroner, om lag 5 prosent høyere enn for førstegenerasjonsinnvandrere samlet. Hvis vi studerer gjennomsnittlig yrkesinntekt blir forskjellene enda større. Andregenerasjonsinnvandrere hadde i 1997 en gjennomsnittlig yrkesinntekt på 215 900 kroner per familie, 14 prosent høyere enn for førstegenerasjonsinnvandrere.

Statistikken utgis årlig.

Tabell 1 Inntektsregnskap for familier. Førstegenerasjonsinnvandrere, andregenerasjonsinnvandrere og resten av befolkningen. 1997. Sum beløp. Millioner kroner

	I alt	Førstegenerasjons- innvandrere	Andregenerasjons- innvandrere	Resten av befolkningen
Yrkesinntekter	488 135	22 418	469	465 247
+ Lønn	443 305	20 937	434	421 934
+ Netto næringsinntekt	44 830	1 482	35	43 313
+ Kapitalinntekter	43 446	1 267	53	42 126
+ Brutto renteinntekt	9 039	234	5	8 799
+ Aksjeutbytte	12 887	301	21	12 565
+ Realisasjonsgevinster	13 069	428	19	12 623
- Realisasjonstap	1 392	42	1	1 350
+ Andre kapitalinntekter	9 845	347	9	9 489
+ Overføringer	144 803	6 931	78	137 794
+ Skattepliktige overføringer	116 886	3 812	43	113 031
+ Pensjoner fra folketrygden	83 774	2 386	28	81 361
+ Tjenestepensjon	22 307	607	3	21 696
+ Arbeidsledighetsstrygd	7 284	621	7	6 657
+ Bidrag o.l.	3 520	198	5	3 317
+ Skattefrie overføringer	27 918	3 120	35	24 763
+ Barnetrygd	12 959	999	16	11 944
+ Bostøtte	1 356	172	1	1 183
+ Stipend	3 989	254	5	3 730
+ Forsørgerfradrag	1 975	150	2	1 823
+ Sosialhjelp	3 913	1 339	7	2 567
+ Grunn- og hjelpestønad	2 219	82	2	2 135
+ Engangsstønad ved fødsel	518	93	1	424
+ Andre overføringer	988	31	1	956
= Samlet inntekt	676 384	30 617	600	645 167
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	175 605	7 678	160	167 767
= Inntekt etter skatt	500 779	22 938	441	477 400
- Renteutgifter og boliginntekter	29 489	1 164	30	28 295
+ Renteutgifter	34 962	1 349	34	33 580
- Boliginntekter	5 474	185	4	5 285
= Inntekt etter skatt og renteutgifter/boliginntekter . .	471 290	21 774	411	449 105
Antall familier	2 073 438	118 424	2 171	1 952 843

Tabell 2 Inntektsregnskap for familier, etter referansepersonens landbakgrunn. Førstegenerasjonsinnvandrere. 1997. Gjennomsnittlig beløp. Kroner

	I alt	Norden	Vest-Europa unntatt Tyrkia	Øst-Europa	Nord-Amerika og Oceania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia
Yrkesinntekter	189 300	226 300	264 300	143 800	221 600	149 000
+ Kapitalinntekter	10 700	14 100	19 400	5 000	16 800	6 400
+ Overføringer	58 500	45 100	46 300	71 000	64 700	66 600
Av dette						
Pensjoner fra folketrygden	20 100	23 900	21 600	16 800	36 300	16 500
Arbeidsledighetsstrygd	5 200	3 300	3 600	5 200	2 300	7 400
Barnetrygd	8 400	5 200	6 000	8 500	5 200	11 700
Bostøtte	1 500	300	300	3 600	500	2 000
Sosialhjelp	11 300	1 300	1 200	26 900	800	17 500
= Samlet inntekt	258 500	285 500	330 100	219 700	303 100	222 000
- Sum utlignet skatt og negative overføringer	64 800	78 700	100 400	45 100	94 800	45 600
= Inntekt etter skatt	193 700	206 800	229 700	174 600	208 300	176 400
Antall familier	118 424	29 366	18 766	15 250	5 801	49 241



Valgaktuelt 1999. Pleie og omsorgstjenester

Nedgang i antall aldershjemplasser

Antall plasser i aldershjem og kombinerte institusjoner har gått tilbake med om lag 9 600 fra 1991 til 1998. Det har imidlertid vært en vesentlig økning i antall boliger til pleie- og omsorgsformål. Disse erstatter de tidligere aldershjemmene.

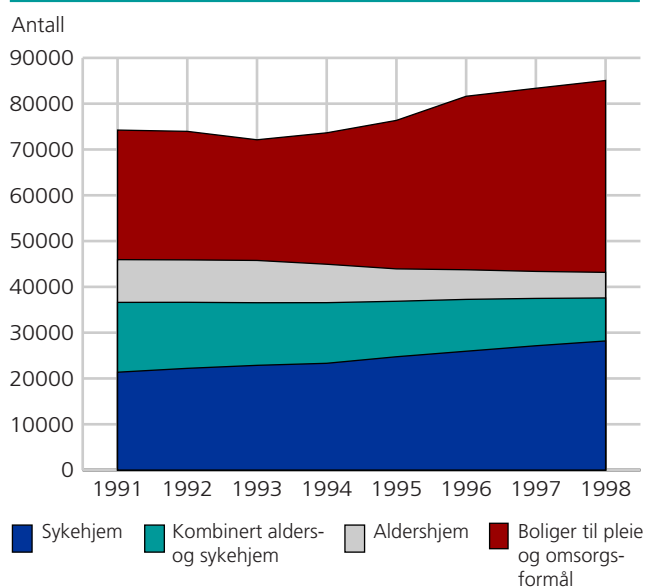
Det totale antallet institusjoner for eldre og funksjonshemmede har gått ned fra 1 112 i 1991 til 1 027 i 1998. Dette skyldes ombygging av en del av institusjonene og at en del institusjoner har blitt nedlagt fordi de var lite tidsmessige. I 1991 var det omtrent like mange aldershjem, sykehjem og kombinerte alders- og sykehjem, mens somatiske sykehjem utgjorde den klart største gruppen i 1998. I dag er det faktisk flere somatiske sykehjem enn det var på begynnelsen på 1990-tallet.

Mens antallet plasser i rene somatiske sykehjem har økt med mer enn 6 800 siden begynnelsen av 1990-tallet, har plasser i aldershjem og kombinerte institusjoner gått tilbake med om lag 9 600 i samme tidsrom. I 1998 økte antallet plasser i somatiske sykehjem med nær 1 100 fra året før, men ble motvirket av en noe større nedgang i plasser ved aldershjem og kombinerte alders- og sykehjem. Tendensen synes likevel å være at antallet institusjonsplasser er i ferd med å stabilisere seg.

Det har vært en markert vekst i antall boliger som kommunene disponerer til pleie- og omsorgsformål i løpet av 1990-årene fra 28 695 i 1994 til 41 898 i 1998. Disse boligene kan være tilrettelagt med fast tilsatt personell eller som boenheter der beboerne blir tildelt hjemmetjenester etter behov, på lik linje med andre brukere av hjemmetjenester. Nær 7 000 av de registrerte boligene er omsorgsboliger bygd med tilskudd fra Husbanken. Omsorgsboliger skal være tilrettelagt for funksjonshemmede og det er en forutsetning at de har tilgang på heldøgns hjemmesykepleie. Boligene vil i mange tilfeller erstatte tidligere aldershjemsplasser.

Satsingen på bygging av enerom har vært et annet og mye omtalt mål innenfor institusjonsomsorgen de siste

Plasser i institusjoner og boliger, etter type. 1991-1998



årene. I 1991 var nesten 79 prosent av alle rom i institusjoner rom for en beboer. Foreløpige tall for 1998 viser at nær 84 prosent av rommene var enerom. De øvrige rommene er beregnet for flere enn en person, av disse er flertallet rom for to personer.

Se også:

Hjulet (helse- og sosialtjenesten i kommunene)
<http://www.ssb.no/emner/03/hjulet/hjulet98/>

Dagens statistikk (Fortsatt økning i antall boliger)
<http://www.ssb.no/emner/03/03/20/pleie/>



Valgaktuelt 1999. Helsepersonell

Tilbud og etterspørsel for helsepersonell

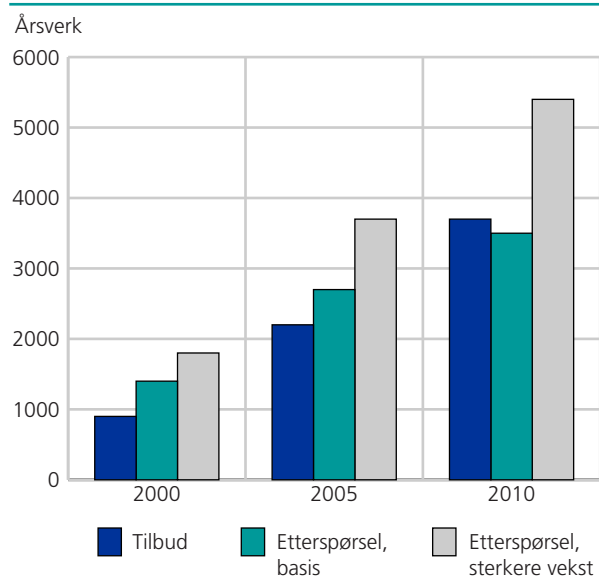
Ved bestemte forutsetninger kan det i årene fremover bli mangel på blant annet leger, psykologer og vernepleiere. Men sykepleiemangelen vil bli redusert.

Dette kommer fram i en analyse Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjort på oppdrag for Sosial- og helsedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. SSB har utviklet et beregningsopplegg som fremskriver tilbud og etterspørsel for ulike typer helsepersonell.

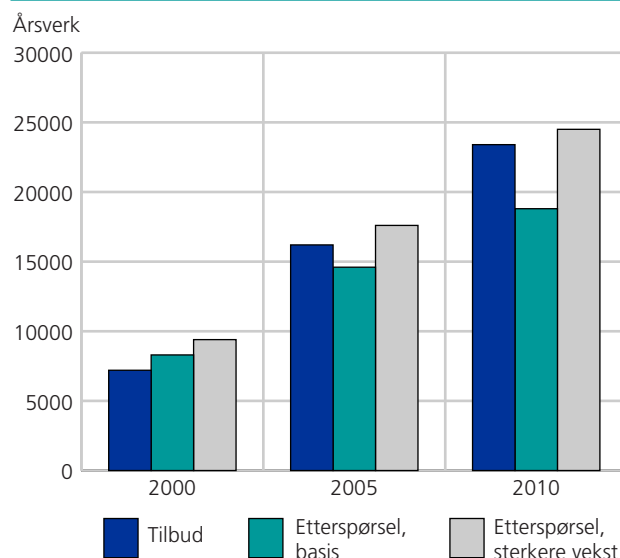
De viktigste resultatene fra analysen er som følger:

- Til tross for en klar økning i studiekapasiteten for leger de siste årene, kan det bli en vedvarende underdekning på grunn av økte behov ved sykehusene og i allmennlegetjenesten.
- Reformene innen psykiatrien kan også tilsi underdekning av psykologer.
- Under forutsetning av en moderat vekst i behovene for sykepleiere ved sykehusene, kan økningen i studiekapasiteten de siste årene bidra til å redusere dagens sykepleiermangel.
- Reformene i psykiatrien, handlingsplanen for eldreomsorgen og ønske om å erstatte ufaglært personell kan tilsi underdekning av ergoterapeuter.

Økning i tilbud og etterspørsel for leger i forhold til 1996. Årsverk



Økning i tilbud og etterspørsel for sykepleiere (inkl. jordmødre og helsesøstre) i forhold til 1996. Årsverk



- Med de spesifiserte forutsetningene er tilgangen på fysioterapeuter, barnevernspedagoger og sosionomer anslått til å vokse klart sterkere enn etterspørselen.

- Den økte studiekapasiteten for vernepleiere ser ikke ut til å være tilstrekkelig til å møte de økte behovene som følge av handlingsplanen for eldreomsorgen, satsingen innenfor psykiatrien og tiltak for å erstatte ufaglært personell i pleie- og omsorgssektoren.

Tilgang på kvalifisert personell er av stor betydning for de tjenestene som utføres innenfor helse- og omsorgssektoren. Etter som de fleste aktiviteter innen utdanning, helse og sosialomsorg er organisert innenfor offentlig sektor i Norge, har myndighetene både ansvar for og mulighet til å drive konsistent planlegging for å sikre en tilgang på helsepersonell som er tilstrekkelig til å oppnå de ønskene som de har om utviklingen i sektoren.

Beregningsopplegget som SSB har utviklet er blant annet basert på fremskrivninger av befolkningen og den generelle økonomiske utvikling, men innenfor helse- og omsorgssektoren vil politiske prioriteringer også være av avgjørende betydning. Fremskrivningene

må derfor tolkes som hva som kan skje i arbeidsmarkedet under bestemte forutsetninger, og ikke som nøyaktige prognoser for ubalansene i arbeidsmarkedet for enkelte typer helsepersonell.

Beregningsopplegget omfatter i alt 18 typer helsepersonell og ble sist benyttet våren 1998 basert på oppdaterte forutsetninger for de ni utdanningsgruppene leger, psykologer, sykepleiere, radiografer, ergoterapeuter, fysioterapeuter, barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. Tilgangen av ulike personellgrupper med helsefaglig utdanning (inklusive de som også arbeider utenfor helse- og sosialsektoren) er modellert som et årlig demografisk beregningsopplegg. Det tas utgangspunkt i beholdningen av en gitt kategori i et bestemt år.

Frem til neste år skjer det en vekst i tilbudet gjennom tilgang på nyutdannede kandidater. Anslag på hvor mange nye studenter som starter på et gitt studium i et bestemt år, samt fullføringsprosenten, er derfor helt avgjørende for hvordan tilbudet vil utvikle seg i årene fremover. Innenfor helse- og sosialfagene er det stort sett slik at tallet på nye studenter er bestemt av studiekapasiteten. Ved å innarbeide kjønns- og aldersspesifikke opplysninger om yrkesdeltaking og arbeidstid, er det mulig å gi et anslag på arbeidstilbudet målt i årsverk.

På etterspørselssiden er helse- og omsorgssektoren delt inn i 14 aktivitetsområder. De viktigste er de somatiske institusjonene, psykiatriske institusjoner for henholdsvis barn og voksne, pleie- og omsorgstjenester og all-

mennelegetjenesten. Den demografisk utviklingen vil være av betydning for etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester i de ulike sektorene. Blant annet vil tallet på eldre påvirke behovene for tjenester fra blant annet de somatiske institusjonene og pleie- og omsorgstjenestene, mens tallet på fødsler og barn vil påvirke behovet for jordmødre og personell i skole- og helsestasjonstjenesten. I modellen er det derfor lagt til grunn at folketallet i ulike aldersgrupper er med på å påvirke etterspørselen etter ulike tjenester fra helse- og omsorgssektoren.

Videre vil økonomisk vekst i samfunnet skape rom for forbedringer i standard og dekningsgrad. I hvilken grad dette vil gjøre seg gjeldende vil i stor grad være avhengig av politiske prioriteringer, som det er vanskelig å si noe eksakt om på forhånd. Kunnskap om vedtatte og planlagte reformer innen psykiatrien, eldreomsorgen, HVPU- og fastlegereformen er imidlertid innarbeidet. For de andre aktivitetsområdene (det vil si somatiske institusjoner, allmennelegetjenesten generelt, skole- og helsestasjonstjenesten, fysioterapitjenesten, jordmortjenesten, barnevern, institusjoner for rusmiddelbrukere og sosialhjelpstjenesten) er veksten i behovene for helsepersonell anslått forholdsvis grovt med utgangspunkt i demografiske faktorer og en indeks for generell økonomisk utvikling uttrykt ved veksten i bruttonasjonalproduktet i Fastlands-Norge regnet per innbygger.

For en mer detaljert gjennomgang av forutsetningene for beregningene og resultatene vises til Økonomiske analyser 2/99.

*Hotellstatistikk, juli 1999*

Flere norske overnattinger

I juli 1999 var det 2,42 millioner overnattinger ved norske hoteller, mot 2,40 millioner i juli 1998. Dette er en økning på noe under 1 prosent. Trafikken fra innenlandsmarkedet viste en økning på nesten 2 prosent, mens trafikken fra utenlandsmarkedet ble redusert med 0,4 prosent.

Det var særlig svikt i trafikken fra Tyskland. Fra juli i fjor til juli i år, ble antall tyske overnattinger på norske hoteller redusert fra 289 000 til 257 000, en nedgang på nesten 11 prosent. Også enkelte av de andre større markeder viste nedgang, blant danskene. Trafikken fra Danmark ble redusert med om lag 2 prosent.

For noen markeder var det derimot en økning i trafikken. Antall overnattinger fra USA økte for eksempel med nesten 14 prosent, mens trafikken fra Storbritannia og Frankrike økte med henholdsvis 10 og 6 prosent.

Økning for innenlandsmarkedet

Trafikkøkningen fra innenlandsmarkedet på 2 prosent, kom i flere fylker. Særlig Akershus hadde stor økning, fra 32 000 overnattinger i juli 1998 til 43 000 i juli 1999. Dette var en økning på om lag 36 prosent.

Flere andre fylker viste også økning i innenlandstrafikken, blant annet de tre fylkene i Nord-Norge. Aust-Agder og Oslo var derimot de fylkene som hadde størst nedgang i trafikken sammenlignet med juli i fjor.

Økning etter årets sju første måneder

Etter årets sju første måneder, har det vært 10,26 millioner overnattinger ved norske hoteller mot

9,95 millioner i tilsvarende periode i fjor. Dette ga en økning på om lag 3,1 prosent. Både innenlands- og utenlandstrafikken har økt med om lag det samme, 3 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i 1998.

Færre hoteller, flere senger og rom

Kapasiteten i juli 1999 målt ved antall åpne hoteller, ble noe redusert, mens kapasiteten målt ved antall senger og rom, viste derimot økning sammenlignet med juli 1998. I juli 1998 var det 1 122 hoteller med 134 247 senger og 61 604 rom, mot 1 108 hoteller med 135 673 senger og 63 071 rom i juli 1999.

Med flere senger og rom og med kun en liten økning i trafikken, ble utnyttingen av hotellenes senge- og romkapasitet i juli 1999 noe redusert sammenlignet med juli 1998. Utnytting av romkapasiteten ble redusert fra 62,7 prosent i juli 1998 til 62,6 prosent, mens utnyttingen av sengekapasiteten ble redusert fra 58,2 prosent i juli 1998 til 58,0 prosent i juli 1999.

Økt rompris og losjioversetning

Den gjennomsnittlige oppnådde prisen per rom var i juli 1999 på 602 kroner mot 583 kroner i juli 1998, mens losjioversetningen økte fra 691 til 730 millioner kroner.

Tabell 1 Hoteller og andre overnattingsbedrifter. Åpne bedrifter, senger og rom, etter fylke. Juli. 1998 og 1999

	Bedrifter		Senger		Rom	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
I alt	1 122	1 108	134 247	135 673	61 604	63 071
Østfold	19	20	1 582	1 808	900	969
Akershus	27	27	4 203	5 626	2 231	3 025
Oslo	56	56	13 493	13 953	7 409	7 717
Hedmark	62	61	5 782	5 610	2 411	2 363
Oppland	168	167	20 852	20 917	7 850	7 852
Buskerud	115	112	13 102	12 767	5 071	4 980
Vestfold	26	25	2 842	2 787	1 374	1 362
Telemark	57	58	7 494	7 505	3 007	3 049
Aust-Agder	35	32	4 269	3 798	1 427	1 377
Vest-Agder	31	30	4 304	4 314	1 757	1 776
Rogaland	40	40	5 681	5 850	3 167	3 346
Hordaland	110	110	13 203	13 281	6 562	6 624
Sogn og Fjordane	76	76	6 890	6 839	3 493	3 461
Møre og Romsdal	53	54	5 074	5 140	2 642	2 706
Sør-Trøndelag	59	55	7 429	7 239	3 227	3 240
Nord-Trøndelag	26	26	2 344	2 359	1 179	1 174
Nordland	81	81	7 734	7 953	3 742	3 852
Troms	39	37	3 982	3 919	2 091	2 093
Finnmark	42	41	3 987	4 008	2 064	2 105

Tabell 2 Hoteller og andre overnattingsbedrifter. Gjestedøgn, etter gjestenes nasjonalitet. Januar-juli og juli. 1998 og 1999

	Januar-juli		Endring i prosent	Juli		Endring i prosent
	1998	1999		1998	1999	
I alt	9 952 140	10 257 593	3	2 396 603	2 416 293	1
Norge	6 500 291	6 698 119	3	1 307 141	1 331 172	2
Utlandet i alt	3 451 849	3 559 474	3	1 089 462	1 085 121	0
Sverige	460 640	477 457	4	88 797	89 863	1
Danmark	701 906	700 697	0	90 564	88 544	-2
Finland	62 222	60 572	-3	16 563	13 166	-21
Island	8 672	9 703	12	1 303	1 046	-20
Storbritannia	310 198	348 417	12	63 300	69 596	10
Nederland	174 399	197 948	14	70 475	75 035	6
Tyskland	665 963	621 254	-7	288 575	257 008	-11
Frankrike	192 102	216 209	13	85 960	90 747	6
Spania	79 725	83 543	5	51 954	51 441	-1
Sveits	52 022	52 087	0	28 167	26 053	-8
Italia	77 012	69 590	-10	41 359	35 319	-15
Østerrike	23 864	20 807	-13	9 314	8 648	-7
Belgia	28 473	24 285	-15	13 380	11 923	-11
Portugal	7 712	6 934	-10	3 840	2 368	-38
Hellas	4 878	6 719	38	2 390	3 484	46
Irland	3 591	3 162	-12	750	732	-2
Luxembourg	1 020	1 294	27	445	787	77
Tyrkia	1 829	2 813	54	684	1 150	68
Polen	14 313	13 183	-8	7 134	7 013	-2
Tsjekia	12 053	12 553	4	6 061	5 049	-17
Slovakia	2 126	2 722	28	781	1 009	29
Ungarn	2 599	3 373	30	1 088	942	-13
Europa ellers	68 947	65 152	-6	26 488	28 681	8
USA	233 313	268 884	15	90 653	102 978	14
Canada	10 304	11 994	16	2 573	2 405	-7
Mexico	1 398	1 139	-19	391	439	12
Latin-Amerika ellers	10 591	7 816	-26	5 118	3 680	-28
Australia	9 923	9 540	-4	3 088	3 076	0
New Zealand	1 354	1 121	-17	328	275	-16
Japan	94 850	101 766	7	42 562	44 048	3
Asia ellers	41 124	57 842	41	19 573	30 247	55
Afrika	7 258	7 039	-3	2 257	1 972	-13
Andre land	85 468	91 859	7	23 547	26 397	12

Tabell 3 Hoteller og andre overnattingsbedrifter. Gjestedøgn og kapasitetsutnyttning, etter fylke. Juli. 1998 og 1999

	1998				1999			
	Gjestedøgn		Kapasitetsutnyttning		Gjestedøgn		Kapasitetsutnyttning	
	I alt	Av dette utlendinger	Senger	Rom	I alt	Av dette utlendinger	Senger	Rom
I alt	2 396 603	1 089 462	58,2	62,7	2 416 293	1 085 121	58,0	62,6
Østfold	20 877	7 573	42,6	42,3	25 674	7 432	45,8	48,6
Akershus	69 475	37 874	53,4	57,6	78 999	36 048	45,3	48,4
Oslo	302 437	176 428	73,0	75,8	290 584	182 100	67,5	71,0
Hedmark	75 137	27 235	42,1	44,9	72 583	28 881	42,0	46,2
Oppland	342 853	135 579	53,8	59,1	353 414	132 624	55,1	60,1
Buskerud	175 629	72 187	44,0	48,8	183 179	73 248	47,2	50,9
Vestfold	49 640	4 827	56,3	61,6	50 975	6 008	59,0	62,6
Telemark	123 120	31 504	54,1	52,0	130 417	32 009	57,2	57,3
Aust-Agder	74 345	17 035	57,9	63,5	59 922	12 756	52,7	61,6
Vest-Agder	116 442	14 973	87,5	79,2	112 642	13 752	84,2	77,4
Rogaland	85 480	25 340	50,6	58,6	89 613	31 771	51,1	59,4
Hordaland	276 098	174 060	67,5	71,5	275 147	174 011	68,0	73,0
Sogn og Fjordane	137 261	89 959	64,6	65,6	136 196	90 962	64,8	67,6
Møre og Romsdal	109 771	48 619	69,9	72,8	106 783	49 270	67,1	71,3
Sør-Trøndelag	113 452	41 306	49,3	57,0	115 683	40 882	51,6	57,5
Nord-Trøndelag	36 731	12 257	50,6	53,5	37 206	12 937	50,9	55,9
Nordland	138 693	75 118	57,8	65,2	145 908	72 042	59,2	64,7
Troms	78 140	45 291	63,4	68,7	78 287	40 050	64,5	68,4
Finnmark	71 022	52 297	58,3	64,0	73 081	48 338	59,3	63,9

Tabell 4 Hoteller og andre overnattingsbedrifter. Gjestedøgn og kapasitetsutnyttning, etter fylke. Januar-juli. 1998 og 1999

	1998				1999			
	Gjestedøgn		Kapasitetsutnyttning		Gjestedøgn		Kapasitetsutnyttning	
	I alt	Av dette utlendinger	Senger	Rom	I alt	Av dette utlendinger	Senger	Rom
I alt	9 952 140	3 451 849	40,4	53,2	10 257 593	3 559 474	40,9	53,8
Østfold	120 680	35 560	37,7	51,3	117 509	32 428	34,7	47,9
Akershus	380 085	114 823	43,7	63,2	477 800	126 793	41,0	59,8
Oslo	1 480 680	607 119	56,7	74,6	1 460 721	625 925	54,1	70,9
Hedmark	358 725	127 205	33,6	41,3	379 435	149 959	34,6	42,9
Oppland	1 469 904	612 623	39,3	45,5	1 521 569	625 973	40,1	47,2
Buskerud	1 025 814	387 979	40,3	48,5	1 027 367	400 511	41,7	49,6
Vestfold	190 569	22 695	35,5	52,4	185 216	21 934	34,5	50,3
Telemark	488 099	131 652	36,9	43,2	489 215	136 398	37,0	44,8
Aust-Agder	211 836	61 844	29,0	40,4	210 213	62 698	31,0	39,6
Vest-Agder	301 210	45 231	41,2	53,2	314 502	47 912	41,4	54,8
Rogaland	507 553	115 476	42,6	61,2	556 107	140 306	46,0	64,8
Hordaland	999 252	408 904	42,1	54,6	1 034 031	410 445	42,8	56,4
Sogn og Fjordane	373 242	176 647	37,2	43,7	367 876	178 317	36,5	43,5
Møre og Romsdal	362 898	103 874	41,3	53,0	367 406	105 280	41,5	53,7
Sør-Trøndelag	532 120	134 447	36,4	50,9	553 073	138 559	38,3	52,3
Nord-Trøndelag	142 580	27 864	30,1	42,1	168 960	34 444	34,2	49,0
Nordland	469 405	148 443	34,4	48,8	482 733	144 156	34,2	48,4
Troms	326 765	93 985	42,5	57,8	326 670	86 124	43,2	57,0
Finnmark	210 723	95 478	34,5	45,6	217 190	91 312	37,0	48,3

Tabell 5 Hoteller og andre overnattingsbedrifter. Omsetning og oppnådd pris per rom, etter fylke. Januar-juli og juli 1999

	Januar-juli		Juli	
	Omsetning. 1 000 kr	Oppnådd pris per rom	Omsetning. 1 000 kr	Oppnådd pris per rom
I alt	4 238 697	672	729 650	602
Østfold	57 728	652	8 286	568
Akershus	263 996	715	23 508	519
Oslo	809 365	754	105 699	626
Hedmark	122 291	622	17 532	521
Oppland	403 875	606	80 264	556
Buskerud	327 036	688	42 383	547
Vestfold	87 618	663	16 495	624
Telemark	152 229	641	31 669	600
Aust-Agder	65 557	679	15 958	639
Vest-Agder	120 328	671	30 977	727
Rogaland	307 068	687	35 213	593
Hordaland	458 879	669	96 606	653
Sogn og Fjordane	138 543	609	42 858	596
Møre og Romsdal	164 383	635	35 604	596
Sør-Trøndelag	217 220	645	31 654	548
Nord-Trøndelag	75 286	633	10 951	539
Nordland	211 793	634	47 791	618
Troms	157 241	678	27 858	628
Finnmark	98 259	660	28 344	684



Utenriksregnskap, juni 1999

2,6 milliarder i overskudd

Overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet var på 2,6 milliarder kroner i juni i år, mot et overskudd på 0,7 milliard kroner i juni i fjor. Dette viser foreløpige tall.

I 2. kvartal 1999 var overskuddet 6,3 milliarder kroner, mens det i 2. kvartal 1998 var et underskudd på 0,9 milliarder kroner.

Utenriksregnskap. 1998 og 1999. Milliarder kroner

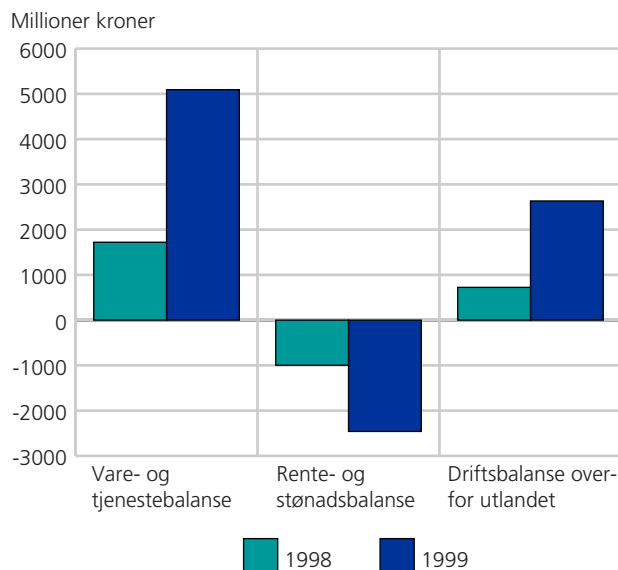
	Juni		Januar-juni	
	1998	1999	1998	1999
Vare- og tjenestebalansen	1,7	5,1	14,1	17,7
Rente- og stønadsbalansen	-1,0	-2,5	-7,3	-11,4
Driftsbalansen overfor utlandet	0,7	2,6	6,8	6,3
Kapitaloverføringer, netto	0,1	0,0	0,4	0,2
Netto finansinvestering	0,6	2,6	6,4	6,1
Omvurderinger, netto	-1,4	-1,6	-0,7	-14,4
Økning i Norges nettofordringer	-0,8	1,1	5,8	-8,3

Overskuddet på vare- og tjenestebalansen var i 2. kvartal i år på 12,8 milliarder kroner. Varebalansen endte med et overskudd på 15,7 milliarder kroner, mens det for tjenestehandelen var et underskudd på 2,9 milliarder kroner. I 2. kvartal i fjor var overskuddet på vare- og tjenestebalansen 2,7 milliarder kroner. Eksport i alt gikk opp med 4,3 milliarder kroner fra 2. kvartal 1998 til 2. kvartal 1999, hovedsakelig som følge av økte leveranser av råolje og naturgass. Import i alt gikk ned med 5,8 milliarder kroner. Dette forklares i stor grad av redusert import av skip, metaller, maskiner og kjøretøyer.

Rente- og stønadsbalansen

For rente- og stønadsbalansen er det beregnet et underskudd på 6,6 milliarder kroner i 2. kvartal 1999. I forhold til 2. kvartal 1998, da underskuddet var på 3,6 milliarder kroner, ble inntektene redusert med 2,2 mil-

Driftsregnskap. 1998 og 1999. Millioner kroner



liarder kroner, mens utgiftene økte med 0,7 milliarder kroner. Den negative inntektsutviklingen skyldes i stor grad reduserte renteinntekter.

Foreløpige tall viser at Norges nettofordringer på utlandet økte med 1,1 milliard kroner i juni 1999, og er ved utgangen av måneden anslått til 76,3 milliarder kroner.

Driftsbalansen overfor utlandet omfatter både utenrikshandel med varer og eksport og import av tjenester. I tillegg inngår formuesinntekter og -utgifter i form av renter og aksjeutbytte og så videre, samt løpende overføringer og stønader til og fra utlandet.



Valgaktuelt 1999. Levekår. Sosialhjelp

Økende inntektsforskjeller

Den gjennomsnittlige inntekten til husholdninger som får sosialhjelp gikk ned med hele 21 prosent i tidsrommet 1987 til 1997. For husholdninger som ikke mottar sosialhjelp økte derimot inntektsnivået med 2 prosent.

I 1987 var den samlede årsinntekten før skatt for sosialhjelpshusholdninger på 250 100 kroner, mens inntekten ti år senere var redusert til 198 200 kroner. Dette gir en inntektsreduksjon på 21 prosent.

For husholdninger som ikke mottok sosialhjelp i 1987 var den tilsvarende inntekten på 331 400 kroner. Etter å ha gått ned til 316 700 kroner i 1991, steg den til 338 500 kroner i 1997. Denne type husholdning fikk følgelig en inntektsøkning på 2 prosent i tiårsperioden.

For begge typer husholdninger gjelder at husholdningsstørrelsen har gått ned i løpet av perioden. Årsaker til de økte forskjellene mellom dem må derfor ligge i andre forhold.

Tallene er hentet fra inntekts- og formuesundersøkelsen (IFU) og sosialhjelpsstatistikken.

Alle kroneverdier er omregnet til 1997-verdi. Ved omregning til faste priser er det benyttet konsumprisindeks (1979=100).

Stor nedgang i inntekten fra lønnet arbeid

Det er særlig nedgang i egeninntekten fra lønnet arbeid som bidro til gjennomsnittlig inntektsreduksjon for husholdninger som mottok sosialhjelp, og nedgangen var spesielt stor i perioden fra 1987 til 1991.

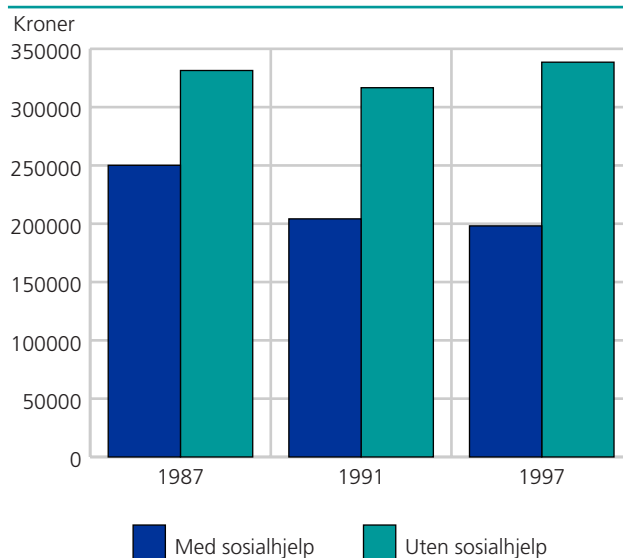
I 1987 utgjorde sosialhjelpshusholdningenes gjennomsnittlig egeninntekt fra lønnet arbeid 131 400 kroner. I 1991 var egeninntekten derimot redusert til 98 000 kroner, og i 1997 til 88 900 kroner.

Det betyr at inntekt fra lønnet arbeid er redusert med en tredel for husholdninger med sosialhjelp i løpet av ti år.

Angående *sammensetningen* av ulike typer inntekter i husholdningene, ser vi at lønnsinntekt utgjorde 53 prosent av samlet inntekt før skatt i 1987 for sosialhjelpshusholdninger. I 1997 var den derimot redusert til 45 prosent.

Selv om den gjennomsnittlige sosialhjelpsytelsen per husholdning har gått opp fra 23 300 kroner til 33 300 kroner i perioden 1987 til 1997, har altså ikke dette

Inntektsnivå for husholdninger med og uten sosialhjelp. 1987, 1991 og 1997



vært nok til å kompensere for nedgangen i lønnsinntekten. Når veksten i sosialhjelpsnivået har vært lavere enn reallønnsveksten i perioden bidrar dette til økte forskjeller, særlig hvis man ser på utviklingen i sosialhjelpsklientenes forhold til arbeidsmarkedet.

Færre yrkesaktive

Nedgangen i lønnsinntektene for husholdninger med sosialhjelp skyldes trolig at færre av sosialhjelpsmottakerne er yrkesaktive. På grunn av omlegging av statistikken er det vanskelig å foreta en direkte sammenligning av tall for sosialhjelpsmottakernes arbeidssituasjon i 1987 og 1997. Foreliggende tall viser imidlertid at 21 prosent av sosialhjelpsmottakerne i 1987 var yrkesaktive, mens andelen sank til 13 prosent ti år senere. I samme periode steg andel arbeidsledige blant sosialhjelpsmottakerne fra 26 til 42 prosent.

Økte offentlige overføringer til husholdninger uten sosialhjelp

Mens de samlede offentlige overføringer til sosialhjelpshusholdninger gikk ned med om lag 1 400 kroner fra 1987 til 1997 (fra 98 200 kroner til 96 800 kroner), økte overføringene til husholdninger uten sosialhjelp med om lag 15 000 kroner i samme periode (fra

52 000 kroner til 67 100 kroner). Dette utgjør en nedgang i offentlige overføringer til husholdninger med sosialhjelp på 1 prosentpoeng, mens økningen for andre husholdninger i samme periode var på 29 prosent. Den store økningen blant husholdninger uten sosialhjelp kan delvis forklares i overføringer fra folketrygden til et økende antall alders- og uførepensjonister i perioden.

Årsaken til at de samlede overføringene til sosialhjelpshusholdninger har gått ned med om lag 1 400 kroner, samtidig som sosialhjelps nivået har steget med om lag 10 000 kroner, er i hovedsak at overføringer fra folketrygden har gått ned med en tredjedel (fra 48 800 kroner til 32 800 kroner) fra 1987 til 1997. Denne nedgangen kan ikke forklares ut fra endringer i sammensetning av sosialhjelpsmottakerne, blant annet på grunnlag av en økende andel klienter som mottar arbeidsledighetstrygd og attføringspensjon i perioden. Årsaken (foruten selve husholdningsreduksjonen) kan derfor delvis ligge i endringer i sammensetningen av husholdningen, det vil si hvem sosialklientene bor sammen med.

Sosialhjelp en stadig viktigere inntektskilde

Selv om nivået på de samlede overføringene til sosialhjelpshusholdninger har gått noe ned i perioden, utgjør offentlige overføringer en voksende *andel* av inntektene til slike husholdninger. I 1987 utgjorde overføringer 39 prosent av samlet inntekt før skatt, i 1991 var

dette steget til 46 prosent, mens overføringer utgjorde nær halve inntekten med 49 prosent i 1997.

Sosialhjelpsstøtten alene har steget fra å utgjøre 9 prosent av sosialhjelpshusholdningenes samlede inntekt i 1987, til 13 prosent i 1991 og 17 prosent i 1997. Med andre ord har det skjedd omtrent en dobling i andelen i løpet av perioden. Sosialhjelpens økte betydning understrekes også av at andelen sosialhjelpsmottakere som oppgir sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold har steget fra 23 prosent i 1987 til 45 prosent i 1997.

Tiårsperioden sett under ett viser at offentlige overføringer og i særdeleshet sosialhjelpsutbetalingene utgjør en stadig viktigere del av inntektsgrunnlaget for sosialhjelpshusholdninger, samtidig som avstanden i inntektsnivå øker i forhold til husholdninger som ikke mottar sosialhjelp.

Se også:

Stadig færre sosialhjelpsklienter

http://www.ssb.no/ukens_statistikk/utg/9918/3.shtml

Lavest antall sosialhjelpsmottakere siden 1988

http://www.ssb.no/ukens_statistikk/utg/9850/2.shtml

Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald, 1997:

Størst inntektsvekst for småbarnsfamiliane

http://www.ssb.no/ukens_statistikk/utg/9918/4.shtml



Byggekostnadsindeks. Rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg, juli 1999

Ingen endringer i rørleggerkostnadene

De totale byggekostnadene for rørleggerarbeid i kontor- og forretningsbygg viste ingen endring fra juni til juli i år. Det var heller ikke endring i noen av delindeksene.

Fra januar til juli har de totale installasjonskostnadene steget med 1,9 prosent. Kostnadene for sanitær- og varmeinstallasjoner økte i denne perioden med henholdsvis 2,2 og 1,7 prosent.

Abonnementskort

Det blir trykket et eget månedlig abonnementskort for indeksen. Kortet kan bestilles hos Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, 2225 Kongsvinger og koster 270 kroner i året.



Statsregnskapets inntekter og utgifter, 2. kvartal 1999

Statsregnskapstall på Internett

Statsregnskapets inntekter og utgifter for 2. kvartal 1999 er nå lagt ut på Internett. Tallene er tilgjengelige på Statistisk sentralbyrås webtjeneste.



Valgaktuelt 1999. Levekårsproblemer

Store forskjeller mellom by og land

Indeks for levekårsproblemer for 1998 viser en opphopning av problemer i mange kommuner i Nord-Norge og i sentrums- og drabantbyområder i de større byene. Færrest levekårsproblemer finnes i en del mindre vestlandskommuner og i byenes høystatusområder.

Indeksen, som er publisert i Hjulet 1999 (Styrings- og informasjonsjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene), lages for samtlige 435 kommuner og for 244 bydeler/kretser i de 31 største kommunene. Indeksen gir ikke nødvendigvis et fullgodt bilde av levekårene, men er ment som et uttrykk for kommunale utfordringer i forhold til sosiale problemer. Følgende områder inngår i indeksen:

- Sosialhjelp
- Levealder
- Uføretrygd
- Attføringspenger
- Voldskriminalitet
- Arbeidsledighet
- Overgangsstønad

Hovedfunn i indeksen

Ser man på spredningen av kommuner/bydeler i årets indeks, avtegner det seg følgende hovedbilde:

- Levekårsproblemer øker med økende kommune-størrelse.
- Færrest levekårsproblemer finnes i en del mindre vestlandskommuner og i en del "vestkant"-kretser i større kommuner.
- Flest levekårsproblemer finnes i en del kommuner i Nord-Norge, især i Finnmark, samt i sentrums-kjernen i større byer.

Årets indeks viser at av de 12 områdene som har færrest levekårsproblemer, finner vi 6 mindre vestlandskommuner, 5 skolekretser i Asker og bydelen Vinderen i Oslo. Årsaken til at Asker kommer ut med så mange gode kretser sammenlignet med for eksempel Bærum, er at vi i Asker har studert mer sosialt homogene områder enn i Bærum (16 skolekretser i Asker mot 3 distrikter i Bærum). Av de 12 områdene med flest problemer er 6 kommuner i Nord-Norge pluss en bydel fra hver av byene Oslo, Porsgrunn, Skien, Tromsø, Larvik og Hamar.

Bydelstallene dokumenterer de betydelige levekårsforskjellene man finner internt i større byer. Mest markant gjelder dette for Oslo, som på samme tid har den ster-

keste opphopning av personer med mange levekårsproblemer og med få levekårsproblemer.

Studerer man de syv områdene som indeksen bygger på enkeltvis, fremtrer et bilde av betydelige forskjeller mellom kommunene. Ser man for eksempel på levealder (definert som "forventet gjenværende leveår for 0-årige menn"), viser bakgrunnstallene at det er nær 20 års forskjell i forventet levealder mellom Rømskog og en del kommuner i Nord-Norge. Også internt i byene er det store forskjeller i levealder; især i Oslo der forskjellen mellom bydelene Vinderen og Sagene-Torshov, er 11 år.

Med hensyn til sosialhjelp, finnes en rekke småkommuner på Vestlandet som praktisk talt er uten sosialhjelpstilfeller, mens over 10 prosent av den voksne befolkningen i enkelte bydeler på Oslo øst mottok sosialhjelp i 1998.

Ser man på antall siktelsener for voldskriminalitet etter siktedes bosted, kommer likeledes mange bykretser og kommuner i Nord-Norge ut med svært høye tall. 14 av de 19 Finnmarks-kommunene befinner seg blant de 20 prosent kommuner/kretser som har flest siktelsener per innbygger.

Når det gjelder antall personer som mottar overgangsstønad, var det i 1998 10 kommuner/kretser med færre enn 2 tilfeller per 100 kvinner 20-39 år. I 4 kommuner i Nord-Norge og 1 bykrets var det 15 tilfeller eller flere.

Hva sier indeksen om levekårene?

Indeksen gir ikke noe fullgodt bilde av levekårene i kommunene slik de oppleves av en "gjennomsnittsinnygger". Viktige sider ved levekårene faller utenfor, slik som dekningen av barnehager og andre kommunale tjenester, friluft- og rekreasjonstilbud, miljøforhold og boligstandard. Slike forhold kan bety like mye eller mer for mange innbyggers følelse av å ha gode eller dårlige levekår. Indeksen kan altså ikke uten videre brukes som et uttrykk for "hvor det er best å bo" i Norge.

Men som uttrykk for "problemoppopping" gir indeksen viktig informasjon. Bakgrunnstallene viser at kommuner/kretser som har få levekårsproblemer på ett område, også kommer godt ut på andre områder. Til-

svarende korrelasjon mellom de enkelte indikatorene finner man blant kommuner med mange levekårsproblemer. Dersom andre problemgrupper hadde vært trukket inn i indeksen, for eksempel barnevernsklienter, ville bildet forblitt noenlunde det samme.

Årsaker til levekårsforskjeller

Dersom en stor andel av innbyggerne er avhengige av ulike offentlige støtteordninger, kan dette blant annet antyde noe om "utstøtingsmekanismer" i arbeidsliv og på boligmarked. Omfanget av voldskriminalitet er i seg selv et viktig levekårsproblem, og i tillegg ofte en indikasjon på et rusmiddelproblem. Og ikke minst er forskjeller i forventet levealder en sentral indikator på ulikheter i helsetilstand og livsstil.

En del forskjeller mellom kommuner og distrikter skyldes "selektiv flytting", ved at personer med problematferd, for eksempel rusproblemer, flytter fra områder med utstrakt sosial kontroll til byområder der problematferd er mindre stigmatiserende.

Problemerkene vil i noen grad kunne dempes gjennom kommunale tiltak, i andre tilfeller er dette vanskeligere. Situasjonen på arbeids- og boligmarkedet vil være et eksempel på dette siste.

Uansett gir indeksen viktig informasjon om omfanget av sosiale problemer. Den vil kunne gi impulser til en

diskusjon i kommunen om årsaker og mulige botemidler. Som nevnt vil det være et diskusjonsspørsmål om indeksen også sier noe om levekårene til andre deler av kommunens innbyggere enn dem som på ulike måter "faller utenfor". Er det slik at i kommuner der mange kommer i kontakt med det offentlige hjelpeapparatet, vil også de øvrige innbyggerne være preget av levekårsproblemer? Eller er problemene begrenset til visse grupper, mens flertallet av innbyggerne vil mene at de har gode levekår? Dette vet vi ikke, og det kan heller ikke måles gjennom en indeks som denne, som (med unntak av levealderberegningen) bygger på om en person er registrert eller ikke i et offentlig stønads- eller strafferegister.

Om statistikken

Statistisk sentralbyrå har hvert år fra og med 1995 publisert denne indeksen på oppdrag fra Sosial- og helsedepartementet. For hver av de 7 indikatorene i indeksen er kommunene og bydelene rangert i 10 like store grupper. Verdien "1" gis kommunene med minst problemomfang, verdien 10 kommunene med størst problemomfang. Samleindeksen uttrykker den gjennomsnittlige verdien på de 7 indikatorene. Hver indikator veier med andre ord like tungt. Indeksen publiseres, sammen med en rekke bakgrunnstall, i Hjulet 1999 (Styrings- og informasjonshjulet for helse- og sosialtjenesten i kommunene).



Investeringsstatistikk. Olje- og gassvirksomheten, 3. kvartal 1999

Høye investeringer i 1999

Ifølge investeringsundersøkelsen utført i 3. kvartal i år, vil investeringene i olje- og gassutvinning og rørtransportsystemer bli på 72,9 milliarder kroner i 1999. Dette er en oppjustering på 1,5 milliarder kroner sammenlignet med anslaget gitt i forrige kvartal.

Anslaget er imidlertid 3,9 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1998 gitt i 3. kvartal i fjor.

Det er økte investeringer til feltutbygging og felt i drift som gjør anslaget for 1999 høyere ved dette kvartalet enn ved forrige kvartal. Størst tilbakegang viser investeringer til rørtransportsystemer.

Anslaget for 2000 gitt i 3. kvartal i år er på 43,6 milliarder kroner. Dette er en nedjustering på 2,6 milliarder kroner sammenlignet med anslaget gitt i forrige kvartal, og hele 16,0 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1999 gitt i 3. kvartal i fjor. Sammenlignet med anslaget for 2000 fra forrige kvartal er det kun felt i drift som viser en oppjustering.

Rekordhøye investeringer til felt i drift

Anslaget for investeringer til felt i drift for 1999 er nå på hele 20,0 milliarder kroner. Dette er 6,5 milliarder kroner høyere enn tilsvarende anslag for 1998 gitt i 3. kvartal i fjor. Grunnen til dette er at flere felt har kommet i drift det siste året. De største bidragsyterne her er Varg, Oseberg Øst og Gullfakssatelittene Rimfaks, Gullveig og Gullfaks Sør. Anslaget innebærer også en oppjustering på rundt 0,3 milliarder kroner sammenlignet med tellingen fra forrige kvartal.

Anslaget for feltutbygging i 1999 på 38,9 milliarder kroner, er 1,4 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1998 gitt i 3. kvartal i fjor. Dette er også en oppjustering på 3,3 milliarder kroner sammenlignet med anslaget fra forrige kvartal. De største bidragsyterne her har vært Snorre 2, Åsgard, Oseberg Sør og Troll C. Investeringene til feltutbygging i 1999 kan dermed komme i nærheten av fjorårets rekordtall som var på hele 45,1 milliarder kroner.

Anslaget for investeringer til letevirksomhet for 1999 er nå på 5,0 milliarder kroner. Dette er 4,0 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1998 gitt i 3. kvartal i fjor. Anslaget er også en nedjustering på 0,3 milliarder kroner sammenlignet med anslaget for 1999 fra forrige kvartal. Oppgangen i oljeprisen ser dermed ikke ut til å ha påvirket årets leteaktivitet.

Investeringer til rørtransportsystemer i 1999 er nå anslått til å bli på 4,9 milliarder kroner. Dette er hele

4,3 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1998 innhentet ved 3. kvartal i fjor. Dette skyldes lavere investeringer i Europipe II og rørledningen mellom Åsgard og Kårstø i 1999 enn i 1998.

Anslaget for investeringer til landvirksomhet for 1999, innhentet i 3. kvartal 1999 er på 4,0 milliarder kroner. Dette er en nedgang på 0,8 milliarder kroner sammenlignet med anslaget for 1998 gitt i 3. kvartal i fjor, men er uendret sammenlignet med anslaget for 1999 gitt i forrige kvartal.

Anslaget for 2000

Anslaget for feltutbygging i 2000 som vi presenterer her er på 20,4 milliarder kroner. Dette er 8,0 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1999 gitt i 3. kvartal 1998, og hele 18,5 milliarder kroner lavere enn det seneste anslaget for 1999. Grunnen til dette er at det har blitt satt i gang få utbyggingsprosjekter i den senere tid, på grunn av usikkerheten rundt oljeprisen. De fleste selskapene har satt som krav at utbyggingsprosjektene skal være lønnsomme ved en oljepris på rundt 12 dollar per fat. Derfor har flere prosjekter blitt utsatt i påvente av rimeligere utbyggingsløsninger. En plan for utbygging og drift av Tune-feltet ble levert til Olje- og energidepartementet i sommer, og andre utbyggingsplaner kan komme i løpet av vinteren. Dette kan bidra til høyere anslag.

Investeringer til felt i drift i 2000 er nå anslått til å bli på om lag 17,9 milliarder kroner. Dette er 1,9 milliard kroner høyere enn anslaget for 1999 gitt i 3. kvartal 1998, og 7,4 milliarder kroner høyere enn anslaget for 1998 gitt i 3. kvartal 1997. Dette skyldes at det har kommet flere felt i drift. Anslaget er også 1,0 milliard kroner høyere enn anslaget for 2000 gitt i forrige kvartal.

Anslaget for letevirksomhet i 2000 er nå anslått til 3,7 milliarder kroner. Dette er 5,1 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1999 gitt i 3. kvartal 1998, og 1,3 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1999 som vi presenterer her.

Investeringer til landvirksomhet og rørtransportsystemer er for 2000 anslått til å bli på henholdsvis 1,1 milliarder kroner og 400 millioner kroner. Dette er

henholdsvis 2,3 og 2,6 milliarder kroner lavere enn anslaget for 1999 gitt i 3. kvartal 1998. For landvirksomhet skyldes dette lavere investeringer i Kårstø-anlegget i 2000 enn i 1999. Nedgangen i investeringer i rørtransportssystemer skyldes at Europipe II skal ferdig-

stilles i løpet av høsten 1999. Det er dessuten forventet lavere investeringer i 2000 enn i 1999 når det gjelder Troll oljerør og rørledningen mellom Åsgard og Kårstø.

Statistikken utgis hvert kvartal.

Tabell 1 Påløpte og antatte investeringskostnader. 1995-2000. Millioner kroner

	1995	1996	1997	1998	Anslag			
					1998 ²	1999 ¹	1999 ²	2000 ¹
I alt	48 583	47 878	62 486	79 216	76 782	72 881	59 593	43 572
Utvinning av råolje og naturgass i alt	42 496	41 886	54 319	70 830	67 570	67 936	56 570	43 153
Leting	4 647	5 455	8 300	7 577	8 977	5 030	8 813	3 654
Feltutbygging	26 961	25 342	35 286	45 145	40 309	38 926	28 405	20 439
Varer	12 726	15 551	21 684	26 312	24 533	27 796	18 563	11 708
Tjenester	11 919	7 117	8 427	9 953	7 859	7 126	3 941	3 777
Produksjonsboring	2 316	2 674	5 176	8 881	7 916	4 004	5 900	4 954
Felt i drift	6 949	9 023	9 240	12 446	13 529	19 971	15 980	17 948
Varer	651	1 050	1 063	2 393	3 181	3 073	4 656	3 356
Tjenester	971	1 287	1 213	1 526	1 508	2 638	2 801	3 140
Produksjonsboring	5 327	6 686	6 964	8 528	8 840	14 259	8 523	11 452
Landvirksomhet³	3 940	2 065	1 493	5 661	4 756	4 009	3 372	1 111
Rørtransport	6 086	5 992	8 167	8 387	9 212	4 945	3 023	419

¹Anslag fra 3. kvartal 1999. ²Anslag fra 3. kvartal 1998. ³Omfatter kontorbygg, baser og terminalanlegg på land.

Tabell 2 Påløpte investeringskostnader til leting etter olje og gass, etter kostnadsart. 1997-1999. Millioner kroner

	1997		1998				1999	
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.
Leting i alt	2 108	2 371	2 248	1 605	1 912	1 811	1 587	1 066
Undersøkellesboring	1 456	1 555	1 090	1 116	1 032	959	774	614
Generelle undersøkelser	281	330	144	214	447	358	125	146
Feltevaluering/feltutvikling	156	244	228	219	209	276	121	140
Administrasjon og andre kostnader	215	243	786	55	223	218	567	166

Tabell 3 Påløpte investeringskostnader til feltutbygging og felt i drift. 1997-1999. Millioner kroner

	1997		1998				1999	
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.
I alt	10 470	11 177	11 897	15 100	15 055	15 541	13 746	15 281
Feltutbygging	8 355	8 686	9 029	12 025	11 895	12 197	9 356	9 297
Varer	5 253	5 302	5 571	6 734	7 163	6 844	5 565	5 973
Tjenester	1 736	1 843	1 858	2 633	2 584	2 878	2 597	2 192
Produksjonsboring	1 367	1 541	1 600	2 658	2 148	2 475	1 194	1 132
Felt i drift	2 115	2 491	2 868	3 074	3 161	3 344	4 389	5 984
Varer	226	355	404	541	534	915	484	606
Tjenester	306	384	206	320	503	497	517	877
Produksjonsboring	1 583	1 753	2 258	2 213	2 124	1 932	3 388	4 500



Kvartalsvis nasjonalregnskap, 2. kvartal 1999

Nedgang i bruttonasjonalproduktet (BNP)

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet var bruttonasjonalproduktet (BNP) i volum 0,7 prosent lavere i 2. kvartal 1999 sammenlignet med tilsvarende kvartal året før. Korrigert for normale sesongvariasjoner, falt BNP med 0,9 prosent fra 1. til 2. kvartal 1999.

Nedgangen i BNP fra i fjor er en følge av redusert konsum i husholdningene og lavere investeringsaktivitet både i offentlig forvaltning og i næringslivet. Husholdninger og ideelle organisasjoner reduserte sitt konsum med 0,5 prosent fra 2. kvartal 1998 til 2. kvartal 1999, etter en økning på 3,9 prosent kvartalet før. Utviklingen i konsumet i de to første kvartalene sammenlignet med tilsvarende perioder året før, må imidlertid sees i lys av påskens ulike plassering i år og i fjor. I første halvår 1999 var det en vekst i husholdningenes konsum på 1,6 prosent sammenlignet med 1. halvår året før.

Det var konsum av varer som forårsaket nedgangen i 2. kvartal. Tjenestekonsumet steg med 2,8 prosent fra 2. kvartal 1998 til 2. kvartal 1999. Sesongjusterte tall viser en vekst på 0,2 prosent i husholdningenes og ideelle organisasjoners konsum fra 1. til 2. kvartal i år.

For konsum i offentlig forvaltning er det foreløpig beregnet en volumvekst på 2,9 prosent fra 2. kvartal 1998 til 2. kvartal 1999. Veksten var klart sterkere i kommuneforvaltningen enn i staten, henholdsvis 3,7 og 1,6 prosent.

Nedgang i investeringene

Bruttoinvesteringene i fast kapital ble i volum redusert med 10,3 prosent fra 2. kvartal 1998 til

2. kvartal 1999. Også i 1. kvartal var det nedgang, slik at i 1. halvår 1999 var investeringene 7,6 prosent lavere enn 1. halvår året før. For Fastlands-Norge viser beregningene en reduksjon i investeringsvolumet på 9,7 prosent i 2. kvartal 1999 sammenlignet med samme kvartal året før. Noe sterkere var nedgangen i oljevirkosomhet med en reduksjon på 11,7 prosent. Også i offentlig forvaltningsvirksomhet var det sterk investeringsnedgang. Sesongjustert viser totale bruttoinvesteringer i fast kapital en nedgang på 6,3 prosent fra 1. til 2. kvartal 1999.

Økt overskudd på driftsbalansen

Overskuddet på driftsbalansen er foreløpig beregnet til 6,2 milliarder kroner i 2. kvartal 1999, mot om lag null

Bruttonasjonalprodukt (BNP) 2. kvartal 1999. Prosentvis volumendring fra tilsvarende periode året før og fra forrige kvartal (sesongjustert vekst)

	2. kv. 1999	2. kv. 1999 sesongjustert
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	-0,7	-0,9
Fastlands-Norge	-0,1	-0,7
Oljevirkosomhet og utenriks sjøfart	-3,8	-2,1
Innenlandsk sluttanvendelse	-2,2	-2,8
Konsum i husholdninger mv.	-0,5	0,2
Konsum i offentlig forvaltning	2,9	1,4
Bruttoinvestering i fast kapital	-10,3	-6,3
Eksport	-0,1	1,8
Import	-3,9	-2,9
Driftsbalansen overfor utlandet (milliarder kroner)	6,2	
Sysselsatte personer	0,7	

i 1. kvartal. I fjor var forholdet omvendt; et betydelig overskudd i 1. kvartal og et lite underskudd i 2. kvartal.

Samlet eksportvolum endret seg lite i forhold til 2. kvartal 1998, mens importvolumet gikk ned med nesten 4 prosent. Eksport av både tradisjonelle varer og skip og plattformer økte, mens eksport av råolje, naturgass og tjenester avtok i volum. Import av tradisjonelle varer ble redusert med 5,1 prosent. Justert for normale sesongsvingninger gikk eksporten opp fra 1. til 2. kvartal 1999 med 1,8 prosent, mens importen ble redusert med 2,9 prosent.

Nedgang i industriproduksjonen

Produksjonen i industrien avtok med 2,9 prosent i 2. kvartal 1999 sammenlignet med 2. kvartal 1998. Sesongjustert var det en nedgang i industriproduksjonen fra forrige kvartal på 3,8 prosent. Også i andre vareproduserende næringer var det produksjonsnedgang fra året før. I tjenesteytende næringer økte imidlertid produksjonen totalt med 2,0 prosent. I statlig forvaltningsvirksomhet var veksten litt lavere med 1,8 prosent, mens det i kommuneforvaltningen er beregnet en vekst på 3,6 prosent.

Fortsatt sysselsettingsvekst

Foreløpige beregninger viser at sysselsatte personer totalt økte med 0,7 prosent fra 2. kvartal 1998 til 2. kvartal 1999. Det var sysselsettingsnedgang i de fleste vareproduserende næringer. Derimot økte sysselsettingen i mange tjenesteytende næringer og i offentlig forvaltningsvirksomhet.

Statistikken utgis hvert kvartal.



Investeringsstatistikk. Industri, bergverksdrift og kraftforsyning, 3. kvartal 1999

Lavere investeringsaktivitet

Anslagene for investeringene innenfor industri, bergverksdrift og kraftforsyning for år 2000 ligger 4 prosent lavere enn tilsvarende anslag fra forrige kvartal. Dette viser tall fra Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse. Investeringsanslagene for inneværende år er for næringene sett under ett uendret fra forrige kvartal.

Anslagene for investeringer innenfor bergverksdrift, industri og kraftforsyning for år 2000 er på 13,7 milliarder kroner. Nedgangen fra forrige kvartal har sammenheng med en reduksjon i kraftforsyningens investeringsplaner, hvor planene for år 2000 er kraftig redusert. Innenfor kraftforsyningen har det vært nedjusteringer på investeringsplanene for noen større prosjekt, og dette forklarer mye av nedgangen.

Industrien har en oppgang på 2 prosent i sine investeringsanslag for neste år fra forrige undersøkelse.

I forhold til tilsvarende anslag gjort på samme tid i fjor, er nedgangen på hele 12 prosent. Det er igjen kraftforsyningen som står for nedgangen, mens industrien er på omtrent samme nivå.

Kraftig nedgang i investeringsanslagene fra 1998 til 1999

Investeringsanslagene for 1999 ligger i 3. kvartal på 18 milliarder kroner. Dette er det samme investerings-

anslaget som ble rapportert 2. kvartal i inneværende år. Ser vi på endringen i investeringsanslagene for 1999 rapportert 3. kvartal i år, mot tilsvarende anslag i fjor, ser vi en nedgang på hele 4 milliarder kroner. Dette utgjør en reduksjon i anslagene fra 1998 til 1999 på 18 prosent. Dette kan forklares ved at det i 1998 ble gjennomført mange store investeringsprosjekter i flere næringer, mens det i år ikke er planlagt den samme høye investeringsaktivitet.

Fra 2. til 3. kvartal i år sank investeringsanslagene for 1999 med 243 millioner kroner innenfor kraftforsyningen. Investeringsanslagene for industri og bergverksdrift har hatt en økning på 198 millioner kroner i samme periode.

Statistikken utgis hvert kvartal.

Utførte og antatte investeringer i alt i industri og kraftforsyning. Millioner kroner

	Antatt 1998 Registrert i 3. kv. 1997	Utført og antatt 1998 Registrert i 3. kv. 1998	Antatt 1999 Registrert i 3. kv. 1998	Utført og antatt 1999		Antatt 2000 Registrert i 3. kv. 1999
				Registrert i 2. kv. 1999	Registrert i 3. kv. 1999	
Industri, bergverksdrift og kraftforsyning .	16 714	22 085	15 454	18 050	18 028	13 670
Bergverksdrift	173	226	129	251	274	173
Industri	11 982	16 837	10 277	12 975	13 173	10 232
Kraftforsyning	4 559	5 022	5 048	4 824	4 581	3 265



Økonomiske analyser nr. 6/1999. Konjunkturtendensene for Norge og utlandet

Konjunkturoppgangen er over

Nye nasjonalregnskapstall viser at konjunkturoppgangen er over, men arbeidsledigheten er fortsatt lav. Aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien ventes å bli lav en tid fremover, men antas å nærme seg et normalt nivå utover i år 2001. Arbeidsledigheten vil trolig stige noe.

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet frem til og med 2. kvartal i år underbygger bildet av at konjunkturoppgangen i fastlandsøkonomien er over. Etter en vekst på 3,5 prosent per år gjennom fem-seks år, har bruttonasjonalproduktet (BNP) for Fastlands-Norge endret seg lite gjennom de siste fire kvartalene. Sysselsettingen ser ut til å ha stabilisert seg og nedgangen i ledigheten har stanset opp. Markert fall i importen og sterk oppgang i oljeprisene har bidratt til at driftsbalansen igjen viser overskudd, og norske kroner har styrket seg betydelig overfor euroen.

På samme måte som konjunkturoppgangen tidligere på 1990-tallet ble båret frem av en bredt basert vekst i etterspørselen, er det en rekke forhold som nå bidrar til oppbremsing i norsk økonomi:

- Investeringene er på vei ned, etter sterk vekst gjennom flere år
- Lavere vekst hos Norges viktigste handelspartnere og redusert kostnadsmessig konkurranseevne gir svakere impulser til tradisjonell eksport.
- Finanspolitikken er blitt forsiktig strammet til inneværende år
- Pengepolitikken er blitt lagt om i kontraktiv retning gjennom oppjustering av rentenivået.

Virkningene av renteoppgangen er imidlertid nå i ferd med å bli reversert, i takt med en gradvis nedgang i rentenivået. Det ligger dermed an til at husholdningenes etterspørsel vil ta seg noe opp neste år, samtidig som nedgangen i fastlandsinvesteringene kan stanse opp. På den annen side ligger det an til en betydelig sterkere nedgang i petroleumsinvesteringene i 2000 enn i 1999. Samlet sett trekker utviklingen i etterspørselen i retning av tilnærmet nullvekst i Fastlands-Norges BNP inneværende år, og forholdsvis moderat økning neste år. Med utflating av petroleumsinvesteringene, stabilisering av rentenivået og litt sterkere eksportvekst ligger det imidlertid an til at veksten i Fastlands-Norges BNP igjen kan nærme seg et normalt nivå i 2001.

De mange investeringsprosjektene som er gjennomført de siste årene vil trolig bidra til en sterkere produktivtetsvekst i norsk økonomi i de neste to årene enn det vi opplevde gjennom de foregående tre. Sysselsettingen vil dermed bare øke beskjedent. Med en viss demografisk betinget vekst i arbeidstyrken ligger det derfor an til en moderat økning i ledigheten. Noe mindre press i arbeidsmarkedet vil bidra til en noe svakere lønnsvekst de neste to årene enn gjennom de foregående tre. Redusert lønnsvekst og relativt stabile importpriser trekker i retning av en konsumprisvekst ned mot nivået i euro-området i løpet av de neste par årene. Sterk økning i petroleumsproduksjonen vil bidra til meget betydelige overskudd i driftsregnskapet overfor utlandet, selv med oljepriser en del lavere enn dagens høye nivå.

Ytterligere detaljer er gitt i Økonomiske analyser nr. 6/99.

Mer om konjunkturtendensene finner du på vår hjemmeside på Internett. Adressen er: <http://www.ssb.no>

Hovedtall for norsk økonomi. Vekstrater i prosent

	Regnskap 1998	Fremskrivninger		
		1999	2000	2001
BNP	2,1	0,5	3,6	2,5
- Fastlands-Norge	3,3	0,3	1,0	1,9
Konsum i husholdninger mv.	3,1	1,8	2,4	2,6
Konsum i offentlig forvaltning	3,7	1,3	1,4	1,4
Bruttoinvesteringer i fast kapital	8,1	-8,2	-8,8	1,0
- Oljeutvinning og rørtransport	25,7	-7,2	-29,0	-1,4
- Fastlands-Norge	2,4	-8,1	-1,5	1,6
Eksport	0,5	0,8	9,1	5,0
- Råolje og naturgass	-3,8	1,4	19,0	5,5
- Tradisjonelle varer	3,4	1,3	3,2	4,3
Import	9,1	-3,0	-1,1	4,0
- Tradisjonelle varer	9,6	-2,1	-0,3	5,0
Sysselsatte personer	2,3	0,4	0,2	0,2
Arbeidsledighetsrate (nivå)	3,2	3,2	3,5	3,6
Lønn per normalårsverk	6,5	5,0	3,5	3,2
Konsumprisindeksen	2,3	2,3	2,0	1,9
Pengemarkedsrente (3 måneder)	5,6	6,1	5,0	4,8
Driftsbalanse (milliarder kroner)	-16,3	22,2	82,0	116,2
Driftsbalanse (prosent av BNP)	-1,5	2,0	7,3	10,1

Kilde: Økonomiske analyser 6/99.

*Valgaktuelt 1999. Arbeidsledighet 1993-1999*

Halvert arbeidsledighet på seks år

Ledighetsprosenten på landsbasis gikk ned med 56 prosent i perioden fra 1993 til 1999. Det var imidlertid store forskjeller mellom kommunene.

Tallene i denne artikkelen er gjennomsnittet av de registrert helt ledige ved arbeidskontorene i 2. kvartal 1993 og 2. kvartal 1999.

I perioden fra 1993 til 1999 hadde 12 kommuner en reduksjon i arbeidsledighetsprosenten på over 80 prosent. Arbeidsledighetsprosenten er antall registrert ledige i prosent av personer i arbeidsstyrken (16-74 år).

Nedgangen i ledigheten i dette tidsrommet kan også illustreres på følgende måte:

I 2. kvartal 1993 var det ingen kommuner som hadde en ledighet på under 1 prosent, mens det i 2. kvartal 1999 var 32 kommuner med lavere ledighet enn 1 prosent.

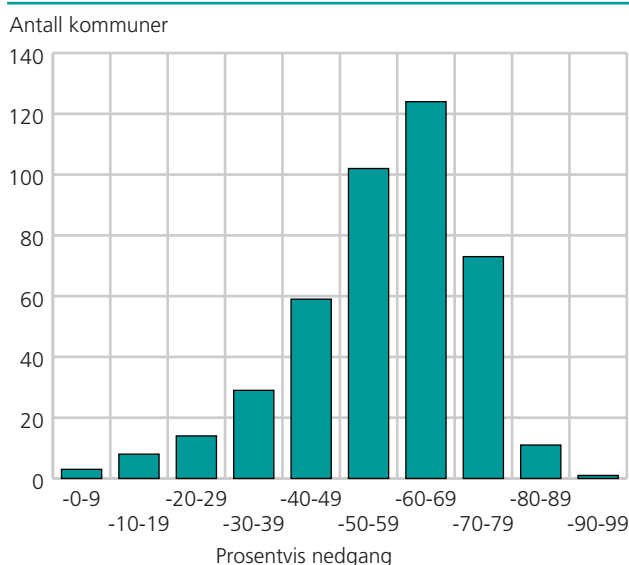
På den andre siden av skalaen var det ni kommuner med en ledighetsprosent på over 10 prosent i 1993, mens det bare var én kommune med ledighetsprosent på dette nivået i 1999.

Av de 12 kommunene som hadde vekst i ledigheten fra 1993 til 1999, hadde de aller fleste en ledighetsprosent i 1993 som lå under landsgjennomsnittet. Selv om mange av disse kommunene i 1999 er kommet på et nivå over landsgjennomsnittet, er de likevel ikke blant dem med aller høyest ledighet.

Høyest ledighet i kommuner i Nord-Norge

Blant de kommuner som har høyest ledighet finner vi mange småkommuner i Nord-Norge. I tillegg finnes det enkelte kommuner i Trøndelag og innlandskommuner på Østlandet med høy ledighet. 1993 skiller seg noe fra 1999 ved at det da også var en del bykommuner med høy ledighet. Dette gjaldt for eksempel gamle industrikommuner i Østfold og Grenlandsområdet. Fremdeles har mange av disse i 1999 en ledighet over landsgjennomsnittet, men forskjellen er blitt mindre.

Antall kommuner, etter prosentvis nedgang i arbeidsledigheten. 1993-1999



Lavest ledighet i kommuner på Vestlandet

Blant kommuner med lavest ledighet finner vi småkommuner på Vestlandet fra Sunnmøre til Rogaland. Dette gjelder både i 1993 og 1999, selv om det i 1999 er blitt et noe større innslag av enkeltkommuner fra flere deler av landet.

Se også:

Arbeidsliv, yrkesdeltaking

<http://www.ssb.no/maanedshefte/emne06.shtml>

Svak nedgang i yrkesdeltakelsen

<http://www.ssb.no/emner/06/01/aku/index.html>



Emballasjeavfall. Pilotundersøkelse, 1997

Mest emballasje fra husholdningene

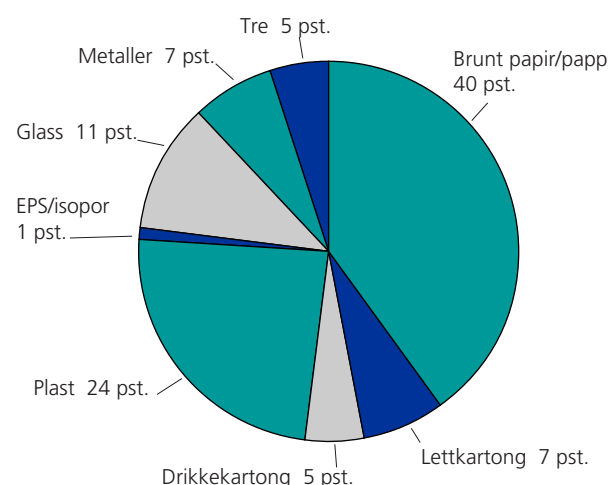
Det oppsto rundt 550 000 tonn emballasjeavfall i 1997. Husholdningene sto for omkring 42 prosent av dette. Brunt papir og papp utgjorde størstedelen av materialet, med omkring 40 prosent.

Dette fremgår av pilotundersøkelsen som Statistisk sentralbyrå (SSB) har utført på oppdrag for Statens forurensningstilsyn (SFT). SSB har beregnet de totale emballasjeavfallsmengdene i Norge for 1997.

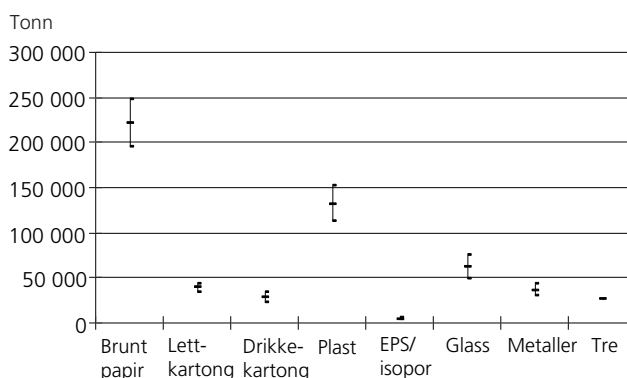
SSBs beregninger er basert på tilgjengelig avfallsstatistikk. Emballasjemengdene utgjorde ifølge disse beregningene 547 500 tonn i 1997. Disse mengdene fordeler seg på materialene brunt papir/papp, lettkartong, drikkekartong, plast, EPS/isopor, glass, metaller og tre. Brunt papir og papp utgjorde den største andelen, mens plast utgjorde den nest største andelen med 24 prosent.

Det var mest emballasjeavfall fra husholdningene i 1997, 230 000 tonn, hvorav 34 prosent besto av plast og 20 prosent av glass. "Andre kilder", som først og fremst utgjøres av tjenesteytende næringer (varehandel, skoler, barnehager, servicenæringer og lignende) genererte også mye emballasjeavfall. Hele 61 prosent av de totale mengdene emballasjeavfall av brunt papir og papp kom fra disse næringene, men også emballasjeavfallet fra industrien inneholdt mye papir/papp.

Fordeling av emballasjeavfall. 1997. Prosent



Mengde emballasje, beregnet verdi og 90 prosent konfidensintervall. 1997. Tonn



Hvorfor er emballasje interessant?

En mengde av de varene vi omgir oss med er eller har vært emballerte, noe som fører til store avfallsmengder. Det er i samfunnets interesse at disse emballasjemengdene reduseres. Dette kan gjøres via vektreduksjon på emballasjeproduktene eller ved redusert forbruk. Det er også et mål at mest mulig av emballasjen skal gjenvinnes i stedet for deponeres. Emballasjebransjen har inngått avtaler med myndighetene for å arbeide for reduksjon av emballasjemengdene samt for å nå gitte gjenvinningsmål. Bransjen har dannet egne material-selskap som organiserer dette arbeidet. Norske miljømyndigheter er også i henhold til EUs Rådskdirektiv 94/62/EC om emballasje og emballasjeavfall, pålagt et ansvar for årlig rapportering av emballasjemengder og gjenvinningsomfanget i Norge.

Betydelig usikkerhet i tallene

I denne undersøkelsen er det foretatt en usikkerhetsanalyse. Beregningene viser at husholdningsavfallet for de fleste materialgruppene er den faktoren som bidrar mest i total usikkerhet.

Andre resultater

Materialselskapene beregner også emballasjeavfallsmengdene, men ut fra andre metoder. Deres beregninger gir lavere tall enn Statistisk sentralbyrås beregninger for alle materialgruppene. Noen av materialgruppene ligger også under konfidensintervallet som er beregnet. Materialselskapene har ikke foretatt usikkerhetsberegninger.

Emballasjeavfall, etter opprinnelse og materiale. 1997. Tonn

Materiale	I alt	Husholdningsavfall	Industriavfall	Avfall fra bygge- og anleggsnæringen	Andre kilder ¹
I alt	547 574	229 957	103 731	25 855	188 031
Brunt papir	221 345	34 449	36 259	14 626	136 011
Lettkartong	38 622	26 868	6 260	-	5 494
Drikkekartong	28 451	21 302	2 514	-	4 635
Plast	131 619	78 764	19 739	4 149	28 967
EPS/isopor	3 963	1 467	683	-	1 813
Glass	61 707	45 608	11 538	142	4 419
Metaller	36 418	21 460	8 846	3 020	3 092
Tre	25 449	39	17 892	3 918	3 600

¹Primærnæringer, bergverk/utvinning og kraft- og vannforsyning samt materialgjenvunnet emballasjeavfall fra tjenesteytende næringer.

Beregnete verdier, standardavvik og konfidensintervaller for de ulike emballasjematerialene. 1997. Tonn

Materiale	Mengde Tonn	Beregnet 90 prosent konfidensintervall		Viktigste komponent i usikkerheten
		+/-Tonn	+/- Prosent	
Brunt papir og papp ...	221 345	25 548	12	Restavfall fra tjenesteytende næringer
Lettkartong	38 662	5 411	14	Husholdninger
Drikkekartong	28 451	5 026	18	Husholdninger
Plast	131 619	19 881	15	Husholdninger
EPS/isopor	3 964	1 106	28	Restavfall fra tjenesteytende næringer
Glass	61 706	12 858	21	Husholdninger
Metaller	36 418	7 195	20	Husholdninger
Tre	25 449	



Ordrestatistikk. Bygge- og anleggsvirksomhet, 2. kvartal 1999

Lavere ordretilgang for anlegg

Ordretilgangen for anleggsvirksomheten var 19 prosent lavere i 2. kvartal i 1999 sammenlignet med 2. kvartal i 1998. Ordreserven gikk ned 6 prosent fra 1. til 2. kvartal i år, og er ved utgangen av 2. kvartal 26 prosent under nivået for 2. kvartal i fjor.

Totalt ligger ordretilgangen for bygge- og anleggsvirksomhet i 2. kvartal 1999, 12 prosent under nivået i samme periode i fjor. Ordreserven gikk ned med 1 prosent fra utgangen av 1. kvartal 1999 til utgangen av 2. kvartal.

Ordretilgangen for byggevirksomheten i 2. kvartal 1999 er 8 prosent lavere enn den høye tilgangen i 2. kvartal 1998. Sammenlignet med gjennomsnittsnivået i 1998 er tilgangen om lag 7 prosent høyere. Ordreserven for byggevirksomheten ved utgangen av 2. kvartal i år ligger på samme høye nivå som ved utgangen av 1. kvartal. Ordretilgangen for yrkesbygg gikk ned med 13 prosent fra et høyt nivå i 2. kvartal 1998. Tilgangen på nye yrkesbygg er 17 prosent lavere, samtidig gikk tilgangen på rehabiliteringsprosjekter ned med 3 prosent.

Stor ordretilgang på nye boligbygg

I 2. kvartal 1999 var ordretilgangen på nye boligbygg 9 prosent høyere enn på samme tid i fjor. Ordreserven

økte med 4 prosent i løpet av 2. kvartal i år, og ligger ved utgangen av kvartalet 20 prosent over nivået på samme tid i fjor.

Høy ordreservert i Telemark, Vestfold og Buskerud

Det er størst økning i ordreserven i Telemark, Østfold og Buskerud og i Nord Norge. Reserven i Hordaland og Sogn og Fjordane gikk ned med 9 prosent fra det høye nivået ved utgangen av 1. kvartal

1999, noe som skyldes at reserven for anlegg gikk ned med 20 prosent i løpet av 2. kvartal.

Statistikken utgis hvert kvartal.

Tabell 1 Ordretilgang. Verdiindeks, etter prosjektgruppe. 1. kvartal 1992=100

	1996		1997				1998				1999		Prosentendring	
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	Fra samme kvartal i året før	Fra foregående kvartal
I alt	125	128	131	132	131	153	166	173	136	135	140	153	-12	9
Bygg	145	156	171	168	162	181	192	212	154	176	185	196	-8	6
Boligbygg	110	104	112	116	112	118	141	144	92	123	164	166	15	1
Nybygg	104	93	105	109	100	108	131	125	80	105	132	136	9	3
Rehabilitering ¹	113	123	114	117	137	128	148	197	121	173	238	228	16	-4
Andre bygg	156	177	194	184	180	206	208	239	180	194	190	207	-13	9
Nybygg	151	177	188	179	165	194	197	229	165	173	180	191	-17	6
Rehabilitering ¹	175	178	217	210	237	250	250	269	239	282	228	262	-3	15
Anlegg	98	93	81	88	92	117	132	124	115	82	85	100	-19	18

¹Rehabilitering omfatter utbedring, ombygging, reparasjon og vedlikehold.

Tabell 2 Ordreservere. Verdiindeks, etter prosjektgruppe. 1. kvartal 1992=100

	1996		1997				1998				1999		Prosentendring	
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	Fra samme kvartal i året før	Fra foregående kvartal
I alt	134	133	145	144	139	148	170	180	167	161	168	166	-8	-1
Bygg	168	174	196	200	200	206	227	247	229	233	253	258	4	2
Boligbygg	139	141	156	161	162	165	192	200	175	178	232	234	17	1
Nybygg	131	135	149	153	155	159	186	192	170	170	221	230	20	4
Rehabilitering ¹	171	166	177	181	188	186	200	218	182	200	271	241	11	-11
Andre bygg	183	191	216	220	220	227	242	272	259	264	266	271	0	2
Nybygg	181	198	221	225	225	232	248	276	263	265	274	277	0	1
Rehabilitering ¹	187	165	192	188	190	204	215	252	238	246	223	236	-6	6
Anlegg	103	98	102	97	90	99	122	123	113	100	97	91	-26	-6

¹Rehabilitering omfatter utbedring, ombygging, reparasjon og vedlikehold.



Produksjonsindeks, bygg og anlegg, 2. kvartal 1999

Stabil produksjon innenfor bygg og anlegg

Produksjonen innenfor bygge- og anleggsvirksomheten i 2. kvartal 1999 var 1,8 prosent over nivået i 2. kvartal 1998.

Produksjonsindeksen for anleggsvirksomhet steg med 1,7 prosent i 2. kvartal 1999 sammenlignet med 2. kvartal 1998. Produksjonen innen bygg gikk opp med 1,9 prosent i samme periode. Begge produksjonsnivåer er de høyeste målt for 2. kvartal.

1. halvår i år. Rehabilitering økte med 3,1 prosent i årets 2. kvartal sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor, mens nybygg økte med 0,8 prosent i samme periode.

Statistikken utgis hvert kvartal.

Størst økning i rehabilitering

Økningen i byggeproduksjonen skyldes i hovedsak økt rehabilitering. Dette bekreftes også av ordrestatistikken som viser stor tilgang på rehabiliteringsprosjekter i

Tabell 1 Produksjonsindeks for bygg og anlegg. 1995=100

	I alt	Bygg i alt	Nybygg			Rehabilitering av bygg	Anlegg
			I alt	Boliger	Andre bygg		
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	105,7	103,9	103,9	96,1	112,8	103,3	102,3
1997	114,6	111,5	115,5	104,8	127,5	106,2	111,2
1998	120,1	116,5	126,1			104,8	115,6
1995							
1. kvartal	93,6	97,9	101,2	104,4	97,6	94,8	87,4
2. kvartal	98,7	96,9	94,4	94,0	94,9	99,4	103,8
3. kvartal	102,2	99,5	97,5	96,3	98,7	101,3	107,4
4. kvartal	105,6	105,7	106,8	105,1	108,8	104,5	101,5
1996							
1. kvartal	98,4	101,5	102,4	93,8	112,3	100,4	86,5
2. kvartal	103,5	99,4	95,4	86,9	105,0	103,0	105,6
3. kvartal	107,6	103,0	102,6	97,0	109,0	102,7	110,7
4. kvartal	113,1	111,7	115,3	106,8	124,8	106,9	106,5
1997							
1. kvartal	107,6	107,1	112,0	100,5	124,9	100,9	99,2
2. kvartal	111,5	106,1	107,9	98,9	118,0	103,4	114,7
3. kvartal	115,2	109,8	113,2	104,9	122,6	105,2	117,9
4. kvartal	124,1	122,7	128,7	114,8	144,4	115,1	113,1
1998							
1. kvartal	118,9	117,7	127,7	.	.	105,8	107,8
2. kvartal	117,2	117,6	127,7	.	.	105,5	115,7
3. kvartal	113,8	115,2	126,5	.	.	101,8	118,4
4. kvartal	118,1	115,3	122,7	.	.	106,1	120,5
1999							
1. kvartal	118,8	116,8	127,0	.	.	104,5	109,9
2. kvartal	123,1	119,8	128,7	.	.	108,8	117,7



Valgaktuelt 1999. Kommunenes lånegjeld i 1998

Stor variasjon i kommunenes lånegjeld

Gjennomsnittskommunen hadde i 1998 en langsiktig gjeld på rundt 17 900 kroner per innbygger. Størst gjeldsbelastning hadde kommunene med høye bundne kostnader.

Ser en bort fra kraftkommunene i gruppe 2, hadde kommunene med høyest gjeldsbyrde, gruppe 8, også de høyeste bruttoinvesteringene i kroner per innbygger i 1998. Netto driftsresultat viser at kommunene i denne gruppen samlet sett ikke klarte å frigjøre midler fra driften til investeringer. Bruttoinvesteringene måtte dermed i større grad enn for de øvrige gruppene finansieres ved bruk av lån. Jamt over var det kommunene med minst gjeld som hadde de laveste bruttoinvesteringene i 1998.

Mer om dataene og kommunegrupperingen

Gruppe 1: Trondheim høyest gjeld, Bergen lavest

De tre store byene i gruppe 1, Bergen, Trondheim og Stavanger hadde nær 18 500 kroner i lånegjeld per innbygger i 1998, og lå med det om lag 600 kroner over gjennomsnittskommunen. Høyest gjeld i gruppe 1 var det Trondheim som hadde, med over 24 000 kroner per innbygger. Lavest gjeld hadde Bergen med i underkant av 16 000 kroner per innbygger, om lag 2 500 kroner over gruppesnittet.

Trondheim hadde også de høyeste bruttorealinvesteringene i gruppen, nær 4 300 kroner per innbygger, og kommunens netto driftsresultat viste at kommunen ikke hadde klart å frigjøre midler til investeringene. Stavanger lå bedre an i så måte, med et netto driftsresultat over 50 prosent høyere enn landsgjennomsnittet. Investeringene lå om lag 20 prosent under landsgjennomsnittet, med i underkant av 3 300 kroner per innbygger. Bergen hadde heller ikke klart å frigjøre midler via driften i 1998, og lå på bunn i gruppen med i underkant av 3 000 kroner per innbygger i brutto investeringer, lavere enn både gruppegjennomsnitt og landsgjennomsnitt.

Et positivt netto driftsresultat er midler som kan brukes til investeringer, avsetninger eller til dekning av tidligere års underskudd. Gruppe 1 lå nær 500 kroner under landsgjennomsnittet, med et netto driftsresultat på rundt 100 kroner per innbygger.

Gruppe 2: Tydal høyest gjeld

De ti kommunene i gruppe 10 er kraftkommuner, med unntak av Utsira, og de kjennetegnes ved at de har særskilt høye inntekter. Tydal kommune var den kommunen som tronte på topp på listen over langsiktig

lånegjeld, med hele 72 000 kroner per innbygger. Dette må sees i sammenheng med et innbyggertall på under 1 000 og over 10 000 kroner per innbygger i frigjorte midler i 1998. Imidlertid dekket ikke de frigjorte midlene fullt ut investeringsutgiftene. I tillegg til Tydal lå Forsand og Modalen, med henholdsvis 34 500 og 28 800 kroner per innbygger i gjeld, over landsgjennomsnittet, mens de resterende kommunene i gruppe 2 lå godt under landsgjennomsnittet.

Felles for alle kommunene i gruppe 2 var at de alle hadde frigjort betydelige midler ved driften og i snitt utgjorde netto driftsresultatet litt mer enn investeringsutgiftene per innbygger. Kommunene i gruppe 2 med nær 12 000 mer per innbygger i investeringer enn landsgjennomsnittet, hadde frigjort over 16 000 kroner per innbygger, om lag 15 500 kroner mer enn gjennomsnittskommunen, via driften.

Gruppe 3: Austrheim høyest gjeld, Rennesøy lavest

Kommunene i gruppe 3 er kjennetegnet ved at de er små og at de har stor økonomisk handlefrihet, eller lave bundne kostnader per innbygger. Austrheim sammen med Sokndal sørget for at gruppens gjennomsnittlige gjeldsbelastning ble liggende om lag 800 kroner over landsgjennomsnittet per innbygger. Rennesøy er den kommunen som hadde lavest gjeld med 13 000 kroner per innbygger.

Investeringsutgiftene til gruppe 3 lå 900 kroner over landsgjennomsnittet. Austrheim lå også på investeringsstoppen, med i underkant av 9 500 kroner per innbygger, på bunn lå Meland med under 2 000 kroner per innbygger.

Med unntak av Fitjar hadde alle kommunene i gruppen et positivt netto driftsresultat, og samlet hadde disse kommunene mer enn 100 prosent mer enn hva gjennomsnittskommunen hadde i frigjorte midler til disposisjon per innbygger.

Gruppe 4: Røst høyest gjeld, Tokke lavest

Gruppe 4, med sine 130 kommuner, er kjennetegnet ved at innbyggertallet ikke overstiger 5 000 og at kommunene har middels bundne kostnader. Etter at minstestandarder og lovpålagte oppgaver er innfridd, har disse kommunene mer enn kommunene i gruppe 5 og mindre enn kommunene i gruppe 3 til fri disposisjon

per innbygger. Den største gjeldsbyrden i 1998 var det Røst kommune, med sine 667 innbyggere, som hadde, med i overkant av 56 000 kroner per innbygger, nesten tre ganger så mye som landsgjennomsnittet. Ser vi på investeringene finner vi Røst langt opp på listen også der med 9 300 kroner per innbygger. Til tross for at kommunen hadde et netto driftsresultat langt over snittet til både gruppen og til landet som helhet, med sine 1 600 kroner per innbygger, dekket frigjorte midler fra driften bare i underkant av 20 prosent av investeringene. Lavest gjeld per innbygger var det Tokke kommune som hadde med 1 840 kroner per innbygger. I tillegg hadde kommunen frigjort hele 8 300 kroner per innbygger via driften, som riktignok i sin helhet ble bundet opp av investeringer i størrelsesorden 8 500 kroner per innbygger.

Totalt sett lå kommunene i gruppe 4 tett opptil landsgjennomsnittet, eller litt i overkant, enten vi ser på lånegjeld, investeringer eller frigjorte midler per innbygger. De høyeste investeringsutgiftene var det Nesna kommune som stod for, med 11 300 kroner per innbygger, tett fulgt av Samnanger og Flatanger med rundt 10 500 kroner per innbygger. Minst brukte Marker kommune på investeringer i 1998, kun 652 kroner per innbygger. Kommunen hadde imidlertid en lånegjeld på nær 13 000 kroner per innbygger og hadde i 1998 ikke klart å frigjøre noen midler via driften.

Gruppe 5: Røyrvik høyest gjeld, Vinje lavest

Gruppen består i hovedsak av små kommuner med innbyggertall under 5 000 og høye bundne kostnader. Med 20 700 kroner per innbygger i langsiktig gjeld lå gruppen rundt 16 prosent over landsgjennomsnittet. Mest i lånegjeld hadde Røyrvik med nærmere 47 000 kroner per innbygger, men også Berg og Nesseby hadde gjeldsbyrde på over 40 000 kroner. Minst gjeld hadde Vinje og Ål, med henholdsvis 1 300 og 3 800 kroner per innbygger.

Med 4 973 kroner per innbygger i bruttoinvestering lå gruppen om lag 20 prosent over landsgjennomsnittet. Tolga, som med 28 600 kroner hadde de høyeste bruttoinvesteringene, lå også godt over gruppegjennomsnittet i opparbeidet lånegjeld, mens Klæbu, med under 400 kroner i investeringsutgifter, også lå under snittet i gjeld.

Rundt 30 prosent av kommunene i gruppen hadde budsjettunderskudd målt ved netto driftsresultat. De var avhengig av lånemidler for å finansiere investeringsutgiftene, som, med noen få unntak, for disse kommunene lå under gruppegjennomsnittet. En tredjedel av de øvrige kommunene i gruppen hadde et budsjettoverskudd som i stor grad kunne finansiere årets investeringer.

Gruppe 6: Sogndal høyest gjeld, Hå lavest

De 72 mellomstore kommunene med middels lave bundne kostnader hadde en lånegjeld på rundt 17 000

kroner per innbygger, eller 5 prosent under landsgjennomsnittet. Om lag 30 prosent av kommunene lå rundt snittet for gruppen. Størst gjeldsbelastning hadde Sogndal og Osterøy, med henholdsvis 43 000 og 36 700 kroner. Lavest gjeld hadde Rogalandskommunene Hå og Gjesdal, med henholdsvis 6 000 og 8 300 kroner per innbygger.

Også i bruttoinvesteringer lå gruppen under landsgjennomsnittet med 3 700 kroner per innbygger. Høyeste investeringsutgifter hadde Ås, med 9 700 kroner, mens Averøy hadde de laveste med vel 1 000 kroner per innbygger.

Vel 30 prosent av kommunene i gruppen hadde et negativt netto driftsresultat, og dermed ingen frigjorte midler fra årets drift å benytte til nye investeringer. Av disse kommunene lå to tredjedeler under snittet i investeringsutgifter. Om lag 15 prosent av kommunene i gruppen klarte å frigjøre midler fra driften, slik at de langt på vei kunne finansiere årets investeringer.

Gruppe 7: Alstahaug høyest gjeld, Sørum lavest

Gruppen består av 71 mellomstore kommuner med middels bundne kostnader. Med 19 800 kroner per innbygger i lånegjeld hadde gruppen rundt 10 prosent høyere gjeld enn landsgjennomsnittet. Omkring 20 prosent av kommunene lå nær gjennomsnittet for gruppen. Gjennomgående var det kommunene fra Sogn og Fjordane og nordover som trakk opp snittet i gruppen. Størst gjeldsbelastning hadde Alstahaug og Vadsø, med henholdsvis 37 300 og 31 300 kroner, mens Sørum hadde under 10 000 kroner per innbygger i gjeld.

Om lag 40 prosent av kommunene lå over gruppegjennomsnittet i investeringsutgifter. De fleste av disse lå også over snittet i lånegjeld. Ullensaker og Nannestad skilte seg klar ut, med utgifter på over 15 000 kroner per innbygger, mens Nord-Odal og Eidsberg brukte rundt 1 000 kroner per innbygger til investering.

Vel 30 prosent av kommunene i gruppen hadde et budsjettunderskudd målt ved netto driftsresultat. De var dermed avhengige av lånemidler for å finansiere årets investeringer. Målt i kroner per innbygger hadde to tredjedeler av disse kommunene også gjeldsbelastning over snittet.

Gruppe 8: Vestnes høyest gjeld, Søndre Land lavest

Kun fire av de syv mellomstore kommunene med høye bundne kostnader i gruppe 8 hadde regnskapet med i beregningene. Lånegjelden for disse kommunene lå vel 30 prosent over landsgjennomsnittet. Størst gjeldsbelastning hadde Vestnes, med 28 700 kroner, mens Søndre Land var nede i 18 000 kroner per innbygger.

Vestnes, med høyest gjeld, hadde de største investeringsutgiftene. Kommunen hadde et negativt netto driftsresultat, og dermed intet overskudd fra årets drift til å finansiere investeringene med. Søndre Land, med lavest gjeld, brukte minst på investering i sin gruppe i 1998.

Gruppe 9: Bærum høyest gjeld, Sandnes lavest

Gruppen består av 25 store kommuner med lave bundne kostnader. Med 16 000 kroner per innbygger i langsiktig gjeld, lå gruppen 10 prosent under landsgjennomsnittet. Av de 18 kommunene som hadde tall for balansen, lå seks rundt snittet for landet. Gjeldsbyrden varierte fra 28-145 prosent sett i forhold til gruppens gjennomsnitt. Høyest gjeld hadde Bærum og Ålesund med henholdsvis 23 200 og 21 100 kroner. Lavest gjeld hadde Sandnes og Sandefjord, med henholdsvis 4 500 og 4 700 kroner per innbygger.

Også i investeringsutgifter lå gruppen over landsgjennomsnittet, med 4 300 kroner per innbygger. Gjennomgående hadde kommunene med høyest lånegjeld også gruppens høyeste bruttoinvesteringer, samtidig som de hadde et netto driftsresultat som delvis kunne finansiere investeringene.

Gruppe 10: Tromsø høyest gjeld, Drammen lavest

Gruppen består av de store kommunene med middels bundne kostnader. Gruppen lå, med 15 000 kroner per

innbygger, under gjennomsnittet for landet i gjeld. Innen gruppen varierte lånegjelden fra 2 600 til 27 500 kroner per innbygger. Bare Hamar og Kongsberg lå rundt gjennomsnittet for gruppen. Tromsø hadde, med 27 500 kroner per innbygger, den høyeste gjeldsbyrden, mens Drammen lå lavest med 2 900 kroner.

Jamt over var det kommunene med den laveste gjeldsbyrden som hadde årets laveste bruttoinvesteringer. Tromsø, som hadde den største lånegjelden, brukte også mest til investeringer i gruppen.

I netto driftsresultat lå gruppen rundt 50 prosent under landsgjennomsnittet, med omkring 200 kroner per innbygger. Fem av kommunene hadde negativt netto driftsresultat. Rana, som hadde det største budsjettunderskuddet, lå likevel over gruppensnittet i investeringsutgifter.

Se også:

Sterk vekst i fylkeskommunenes utgifter

http://www.ssb.no/ukens_statistikk/utg/9923/12.shtml

Tabell 1 Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

	Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat	
				Kroner per innbygger
Landet utenom Oslo . . .	17 851	4 082	592	
Gruppe 1	18 480	3 381	129	
Gruppe 2	20 602	15 932	16 049	
Gruppe 3	18 674	4 994	1 264	
Gruppe 4	19 441	4 282	624	
Gruppe 5	20 721	4 973	1 551	
Gruppe 6	16 956	3 720	485	
Gruppe 7	19 813	4 363	973	
Gruppe 8	23 652	6 252	-8	
Gruppe 9	16 057	4 310	452	
Gruppe 10	14 968	3 380	243	
Gruppe 12	-	5 599	3 365	
Kommunennummer og kommunenavn	Gruppe			
1103 Stavanger	1	16 256	3 254	911
1201 Bergen	1	15 896	2 863	-2
1601 Trondheim	1	24 105	4 276	-242
0941 Bykle	2	3 759	18 672	20 240
1026 Åseral	2	5 035	23 551	15 758
1046 Sirdal	2	6 869	15 417	11 314
1129 Forsand	2	34 489	12 479	25 418
1134 Suldal	2	-	-	-
1151 Utsira	2	7 947	7 632	8 548
1232 Eidfjord	2	9 015	15 100	18 041
1252 Modalen	2	28 833	20 386	18 871
1421 Aurland	2	-	-	-
1665 Tydal	2	72 184	12 459	10 013
1111 Sokndal	3	28 449	6 914	1 077
1142 Rennesøy	3	13 017	2 952	1 353
1144 Kvitsøy	3	17 122	9 078	465
1145 Bokn	3	17 981	3 922	1 855
1222 Fitjar	3	-	7 516	-663
1256 Meland	3	16 043	1 882	299

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
1264 Austrheim	3	34 161	9 389	607
1419 Leikanger	3	-	2 979	6 987
0111 Hvaler	4	-	5 566	1 440
0118 Aremark	4	11 747	1 060	1 927
0119 Marker	4	12 977	652	-44
0122 Trøgstad	4	10 304	2 119	484
0123 Spydeberg	4	18 454	5 385	-206
0127 Skiptvet	4	14 119	1 334	497
0137 Våler	4	17 447	814	240
0138 Hobøl	4	15 384	1 071	119
0234 Gjerdrum	4	9 256	3 174	1 790
0239 Hurdal	4	-	-	-
0426 Våler	4	15 760	4 388	-1 087
0521 Øyer	4	16 300	3 991	1 340
0612 Hole	4	-	-	-
0616 Nes	4	-	-	-
0621 Sigdal	4	9 793	4 400	830
0631 Flesberg	4	9 327	2 571	423
0714 Hof	4	5 664	976	2 373
0716 Våle	4	7 043	1 541	2 266
0718 Ramnes	4	-	1 887	-462
0719 Andebu	4	9 410	1 944	931
0723 Tjøme	4	18 412	4 033	-18 124
0728 Lardal	4	9 030	1 799	857
0811 Siljan	4	17 235	1 853	1 007
0817 Drangedal	4	18 702	2 855	247
0821 Bø	4	14 194	2 782	-193
0822 Sauherad	4	25 183	5 531	-141
0828 Seljord	4	17 118	1 622	-320
0830 Nissedal	4	18 885	5 002	597
0831 Fyresdal	4	-	6 523	117
0833 Tokke	4	1 840	8 504	8 286
0911 Gjerstad	4	23 049	1 474	392
0912 Vegårshei	4	24 838	4 733	-1 210
0919 Froland	4	18 065	6 083	1 394
0928 Birkenes	4	-	-	-
0929 Åmli	4	16 986	1 608	-482
0937 Evje og Hornnes	4	-	-	-
1027 Audnedal	4	11 646	1 145	577
1029 Lindesnes	4	25 572	8 312	-4 363
1034 Hægebostad	4	15 422	8 057	-468
1112 Lund	4	8 378	4 783	2 589
1114 Bjerkreim	4	6 684	4 754	1 846
1133 Hjelmeland	4	-	-	-
1141 Finnøy	4	14 805	3 787	626
1154 Vindafjord	4	9 507	6 196	430
1211 Etne	4	8 587	2 128	301
1214 Ølen	4	10 856	4 064	1 846
1216 Sveio	4	13 435	2 197	-362
1223 Tysnes	4	13 344	3 044	182
1227 Jondal	4	-	-	-
1231 Ullensvang	4	16 653	2 955	355
1233 Ulvik	4	-	-	-
1234 Granvin	4	33 470	2 296	1 682
1241 Fusa	4	16 811	5 939	1 949
1242 Samnanger	4	25 238	10 505	1 948
1244 Austevoll	4	19 239	8 004	397
1251 Vaksdal	4	17 949	2 483	504
1259 Øygarden	4	25 282	9 726	9 952
1260 Radøy	4	16 928	2 895	2 054
1265 Fedje	4	-	-	-
1266 Masfjorden	4	-	-	-
1411 Gulen	4	16 991	4 952	6
1412 Solund	4	32 116	5 414	-1 272
1413 Hyllestad	4	22 258	3 846	-729
1416 Høyanger	4	-	-	-
1417 Vik	4	-	7 907	5 291
1422 Lærdal	4	30 627	5 167	956
1428 Askvoll	4	-	-	-
1430 Gaular	4	21 227	3 153	-1 203
1433 Naustdal	4	19 084	3 969	330
1438 Bremanger	4	-	6 006	2 664
1441 Selje	4	-	-	-

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
1511 Vanylven	4	-	3 790	-1 216
1514 Sande	4	21 437	2 408	-634
1517 Hareid	4	43 919	4 772	-865
1524 Norddal	4	17 037	3 193	3 950
1525 Stranda	4	22 352	4 403	-1 274
1526 Stordal	4	14 261	1 213	1 297
1529 Skodje	4	-	1 612	-253
1543 Nasset	4	32 200	1 999	-269
1545 Midsund	4	11 914	6 026	-489
1546 Sandøy	4	18 849	2 631	1 753
1547 Aukra	4	19 095	5 762	-420
1551 Eide	4	28 547	4 617	-33
1556 Frei	4	19 024	5 045	-431
1557 Gjemnes	4	22 594	2 711	-1 424
1560 Tingvoll	4	-	-	-
1567 Rindal	4	-	6 310	1 259
1569 Aure	4	-	7 206	2 978
1571 Halså	4	18 274	6 413	602
1572 Tustna	4	25 133	4 513	-2 405
1573 Smøla	4	26 705	3 524	8 021
1612 Hemne	4	19 864	6 077	10 967
1620 Frøya	4	24 872	8 484	-1 019
1621 Ørland	4	-	-	-
1630 Åfjord	4	-	-	-
1632 Roan	4	-	-	-
1633 Osen	4	30 059	8 813	-383
1717 Frosta	4	-	1 163	-2 446
1724 Verran	4	-	-	-
1744 Overhalla	4	35 354	9 634	-1 983
1748 Fosnes	4	35 599	3 814	38
1749 Flatanger	4	31 774	10 368	200
1750 Vikna	4	29 883	5 802	405
1755 Leka	4	28 441	876	8 352
1812 Sømna	4	-	4 110	348
1815 Vega	4	20 383	1 286	7 487
1816 Vevelstad	4	34 547	4 233	3 469
1818 Herøy	4	32 773	9 537	-11
1828 Nesna	4	32 817	11 349	298
1832 Hemnes	4	-	5 111	5 882
1834 Lurøy	4	14 902	4 068	-1 260
1851 Lødingen	4	16 505	2 345	220
1854 Ballangen	4	-	1 718	771
1856 Røst	4	56 324	9 295	1 612
1857 Værøy	4	21 412	1 499	11 656
1859 Flakstad	4	19 543	2 232	12
1867 Bø	4	14 582	1 212	826
1868 Øksnes	4	20 323	3 440	409
1874 Moskenes	4	-	-	-
1913 Skånland	4	23 215	5 959	262
1922 Bardu	4	27 658	4 149	617
1923 Salangen	4	28 971	1 343	-807
1925 Sørreisa	4	17 516	3 232	-763
1936 Karlsøy	4	34 326	5 374	-457
1939 Storfjord	4	22 120	3 557	8 417
1941 Skjervøy	4	-	-	-
2015 Hasvik	4	42 876	6 751	510
2019 Nordkapp	4	26 257	7 167	481
2020 Porsanger	4	29 313	6 763	-2 536
2028 Båtsfjord	4	28 035	4 746	6
0121 Rømskog	5	15 281	997	3 861
0429 Åmot	5	-	-	-
0430 Stor-Elvdal	5	-	-	-
0432 Rendalen	5	32 089	21 448	522
0434 Engerdal	5	23 832	3 116	2 614
0436 Tolga	5	27 282	28 563	526
0438 Alvdal	5	16 907	2 421	2 156
0439 Folldal	5	20 586	4 808	-28
0441 Os	5	15 767	2 819	178
0511 Dovre	5	-	-	-
0512 Lesja	5	13 368	1 494	991
0513 Skjåk	5	8 837	3 990	2 192
0514 Lom	5	18 006	7 371	1 637
0515 Vågå	5	16 346	843	-1 223

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
0519 Sør-Fron	5	-	-	-
0540 Sør-Aurdal	5	17 353	4 868	-822
0541 Etnedal	5	16 052	1 965	896
0543 Vestre Slidre	5	20 293	3 225	599
0544 Øystre Slidre	5	11 987	4 434	-235
0545 Vang	5	4 872	27 112	21 241
0615 Flå	5	13 933	2 582	-358
0617 Gol	5	16 114	3 410	1 705
0618 Hemsedal	5	19 650	8 512	851
0619 Ål	5	2 282	3 347	3 132
0620 Hol	5	10 864	1 829	3 202
0622 Krødsherad	5	8 168	5 266	831
0632 Rollag	5	11 854	2 437	1 217
0633 Nore og Uvdal	5	3 794	5 847	3 972
0827 Hjartdal	5	-	-	-
0829 Kviteseid	5	22 027	4 911	274
0834 Vinje	5	1 285	14 406	3 697
0935 Iveland	5	16 292	12 953	2 796
0938 Bygland	5	29 650	1 860	-325
0940 Valle	5	24 708	13 683	5 723
1021 Marnardal	5	20 397	2 905	219
1418 Balestrand	5	-	-	-
1429 Fjaler	5	24 419	3 472	-1 723
1431 Jølster	5	18 363	6 146	266
1444 Hornindal	5	-	5 231	3 155
1523 Ørskog	5	25 032	2 458	644
1613 Snillfjord	5	36 895	6 105	98
1617 Hitra	5	-	-	-
1622 Agdenes	5	23 618	4 221	2 400
1635 Rennebu	5	28 538	2 395	-469
1636 Meldal	5	26 907	4 541	8 278
1644 Holtålen	5	18 762	2 962	-212
1662 Klæbu	5	18 746	339	10 379
1664 Selbu	5	27 744	2 791	-1 135
1711 Meråker	5	-	-	-
1718 Leksvik	5	24 585	6 137	241
1723 Mosvik	5	36 072	6 219	-301
1725 Namdalseid	5	37 564	4 685	-2 097
1736 Snåsa	5	22 718	2 741	-62
1738 Lierne	5	29 769	4 672	221
1739 Røyrvik	5	46 921	12 532	8 756
1740 Namsskogan	5	36 387	4 379	6 366
1742 Grong	5	-	-	-
1743 Høylandet	5	25 541	1 623	-633
1811 Bindal	5	23 327	6 686	152
1822 Leirfjord	5	20 446	1 309	-687
1825 Grane	5	13 992	1 108	1 689
1826 Hattfjellidal	5	21 683	7 024	2 458
1827 Dønna	5	34 179	14 960	-351
1835 Træna	5	39 763	9 117	6 094
1836 Rødøy	5	-	-	-
1838 Giljeshov	5	-	-	-
1839 Beiarn	5	23 739	3 595	1 952
1842 Skjerstad	5	-	-	-
1845 Sørfold	5	-	1 952	2 210
1848 Steigen	5	10 531	2 165	-606
1849 Hamarøy	5	17 802	2 997	2 297
1850 Tysfjord	5	21 903	5 126	-1 985
1852 Tjeldsund	5	-	-	-
1853 Evenes	5	-	-	-
1911 Kvæfjord	5	33 528	3 383	-1 274
1915 Bjarkøy	5	31 063	9 632	-725
1917 Ibestad	5	28 064	791	-36
1919 Gratangen	5	20 477	2 964	916
1920 Lavangen	5	30 001	6 056	4 872
1926 Dyrøy	5	33 118	3 666	1 379
1927 Tranøy	5	23 513	4 279	321
1928 Torsken	5	31 313	11 463	7 595
1929 Berg	5	41 260	5 382	-561
1938 Lyngen	5	-	3 666	-1 314
1940 Gáivuotna - Kå- fjord	5	-	-	-
1942 Nordreisa	5	-	3 413	10

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
1943 Kvæningen	5	24 289	3 770	2 627
2002 Vardø	5	29 247	3 183	57
2011 Guovdageaidnu - Kautokeino	5	-	-	-
2014 Loppa	5	-	-	-
2017 Kvalsund	5	25 079	3 076	962
2018 Måsøy	5	28 814	1 922	1 038
2021 Kárájohka - Karasjok	5	-	-	-
2022 Lebesby	5	33 867	5 618	2 010
2023 Gamvik	5	32 096	4 871	2 881
2024 Berlevåg	5	39 507	3 988	5 694
2025 Deatnu - Tana	5	28 361	1 650	-278
2027 Unjárga - Nesseby	5	40 056	13 136	2 140
0124 Askim	6	16 276	3 952	1 250
0135 Råde	6	13 876	3 439	-281
0136 Rygge	6	16 419	1 546	-484
0211 Vestby	6	20 240	8 055	-52
0214 Ås	6	23 924	9 704	34
0215 Frogn	6	20 940	-	-
0216 Nesodden	6	16 020	4 574	2 218
0227 Fet	6	19 240	4 864	814
0228 Rælingen	6	17 588	958	1 491
0229 Enebakk	6	11 656	5 488	1 042
0233 Nittedal	6	17 970	5 379	-141
0625 Nedre Eiker	6	16 393	1 760	-236
0626 Lier	6	14 757	4 890	712
0627 Røyken	6	18 537	5 815	886
0628 Hurum	6	18 611	2 797	340
0711 Svelvik	6	18 048	2 203	93
0713 Sande	6	14 278	1 948	1 251
0720 Stokke	6	12 775	1 746	-229
0722 Nøtterøy	6	12 164	3 294	1 820
0814 Bamble	6	-	-	-
0815 Kragerø	6	14 230	2 829	-611
0901 Risør	6	14 716	2 257	49
0904 Grimstad	6	11 939	3 141	-18
0914 Tvedestrand	6	-	-	-
0926 Lillesand	6	23 457	1 492	-585
1002 Mandal	6	14 399	2 140	206
1003 Farsund	6	18 387	5 670	-307
1004 Flekkefjord	6	10 440	3 923	-401
1014 Vennesla	6	17 135	4 684	-208
1017 Songdalen	6	15 542	5 605	57
1018 Søgne	6	-	331	-863
1032 Lyngdal	6	15 184	3 598	245
1037 Kvinesdal	6	15 196	2 687	208
1119 Hå	6	5 931	2 223	2 278
1120 Klepp	6	9 224	2 788	1 310
1121 Time	6	10 225	1 920	392
1122 Gjesdal	6	8 338	1 945	2 680
1124 Sola	6	-	-	-
1127 Randaberg	6	-	-	-
1130 Strand	6	-	-	-
1135 Sauda	6	12 907	4 511	4 681
1146 Tysvær	6	16 659	8 129	-51
1219 Bømlo	6	15 729	4 564	901
1221 Stord	6	17 835	5 280	58
1224 Kvinnherad	6	20 892	4 770	-679
1243 Os	6	15 879	2 330	-673
1245 Sund	6	22 816	2 888	1 199
1246 Fjell	6	21 821	2 705	324
1247 Askøy	6	17 020	4 664	1 090
1253 Osterøy	6	36 680	3 319	-219
1263 Lindås	6	18 340	2 774	3 982
1401 Flora	6	-	-	-
1420 Sogndal	6	43 142	2 066	2 658
1424 Årdal	6	17 627	4 825	1 582
1432 Førde	6	-	7 082	45
1439 Vågsøy	6	13 441	2 966	736
1443 Eid	6	23 800	2 435	-683
1503 Kristiansund	6	17 908	3 195	396
1515 Herøy	6	-	5 967	1 910

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
1516 Ulstein	6	-	2 860	-742
1519 Volda	6	18 909	7 057	54
1520 Ørsta	6	-	3 200	295
1528 Sykkylven	6	17 481	2 326	74
1531 Sula	6	21 613	2 064	-1
1532 Giske	6	13 408	2 804	256
1534 Haram	6	19 434	3 015	194
1539 Rauma	6	14 132	1 843	-1 353
1548 Fræna	6	-	-	-
1554 Averøy	6	17 938	1 154	-304
1563 Sunndal	6	19 118	7 139	-340
1663 Malvik	6	30 118	6 995	696
1714 Stjørdal	6	23 104	3 431	-300
0125 Eidsberg	7	12 313	1 166	281
0128 Rakkestad	7	16 948	1 736	282
0221 Aurskog-Høland	7	13 774	3 175	992
0226 Sørumsund	7	9 940	3 152	866
0235 Ullensaker	7	24 503	15 564	1 729
0236 Nes	7	16 113	2 663	1 135
0237 Eidsvoll	7	12 698	3 359	830
0238 Nannestad	7	31 173	15 001	747
0402 Kongsvinger	7	18 992	2 777	-467
0415 Løten	7	12 977	1 653	113
0417 Stange	7	23 979	2 702	-270
0418 Nord-Odal	7	18 347	1 096	-136
0419 Sør-Odal	7	14 940	2 260	-2 025
0420 Eidskog	7	19 645	2 552	-302
0423 Grue	7	19 403	2 808	-321
0425 Åsnes	7	16 522	5 266	-529
0427 Elverum	7	16 932	2 317	116
0516 Nord-Fron	7	12 148	2 690	1 294
0517 Sel	7	12 130	3 438	6
0520 Ringebu	7	22 878	2 675	549
0522 Gausdal	7	16 368	2 365	1 823
0528 Østre Toten	7	12 952	2 317	14
0529 Vestre Toten	7	-	-	-
0532 Jevnaker	7	-	2 481	1 180
0533 Lunner	7	19 449	2 050	-295
0534 Gran	7	12 660	1 776	516
0538 Nordre Land	7	18 594	3 775	523
0623 Modum	7	-	-	-
0624 Øvre Eiker	7	13 815	2 615	507
0702 Holmestrand	7	-	4 862	-359
0807 Notodden	7	17 677	6 170	1 372
0819 Nome	7	22 946	3 651	-375
0826 Tinn	7	17 415	3 391	3 416
1101 Eigersund	7	-	-	-
1228 Odda	7	25 182	5 326	4 562
1235 Voss	7	20 612	2 819	-745
1238 Kvam	7	20 065	4 200	1 200
1426 Luster	7	23 341	4 349	6 148
1445 Gloppen	7	23 953	5 397	-740
1449 Stryn	7	-	-	-
1566 Surnadal	7	15 734	7 859	-1 136
1624 Rissa	7	16 427	3 076	973
1627 Bjugn	7	24 142	6 816	-731
1634 Oppdal	7	24 626	8 405	1 121
1638 Orkdal	7	-	6 157	998
1648 Midtre Gauldal	7	23 529	8 459	324
1653 Melhus	7	26 925	5 406	-611
1657 Skaun	7	25 820	4 044	-21
1703 Namsos	7	24 765	4 975	142
1719 Levanger	7	25 206	4 144	-1 366
1721 Verdal	7	24 461	2 910	90
1729 Inderøy	7	24 581	5 600	46
1751 Nærøy	7	26 685	5 850	1 441
1805 Narvik	7	25 298	4 931	407
1813 Brønnøy	7	19 510	3 671	8 990
1820 Alstahaug	7	37 314	-	-1 794
1824 Vefsn	7	14 433	4 357	637
1837 Meløy	7	28 833	5 307	1 376
1841 Fauske	7	19 990	2 437	-740
1860 Vestvågøy	7	13 145	6 092	9 251

Tabell 1 (forts.). Kommunenes langsiktige gjeld, brutto investeringsutgifter og netto driftsresultat i 1998

		Langsiktig gjeld	Brutto investeringsutgifter	Netto driftsresultat
1865 Vågan	7	16 079	4 779	235
1866 Hadsel	7	22 464	4 692	9 145
1870 Sortland	7	16 614	5 118	9 643
1871 Andøy	7	-	-	-
1924 Målselv	7	21 907	3 370	11 575
1931 Lenvik	7	22 150	3 518	-720
1933 Balsfjord	7	-	-	-
2003 Vadsø	7	31 295	3 687	-1 118
2004 Hammerfest	7	23 288	4 119	50
2012 Alta	7	20 413	6 591	1 188
2030 Sør-Varanger	7	20 402	6 027	-997
0428 Trysil	8	-	-	-
0437 Tynset	8	26 468	4 668	17
0536 Søndre Land	8	18 069	2 028	-110
0542 Nord-Aurdal	8	21 515	7 488	477
1535 Vestnes	8	28 670	10 283	-420
1640 Røros	8	-	-	-
1840 Saltdal	8	-	-	-
0101 Halden	9	13 813	3 470	-346
0104 Moss	9	12 491	6 907	-176
0105 Sarpsborg	9	16 149	1 331	737
0106 Fredrikstad	9	-	-	-
0213 Ski	9	15 214	3 102	86
0217 Oppegård	9	11 830	3 776	904
0219 Bærum	9	23 236	5 061	1 004
0220 Asker	9	-	4 597	2 164
0230 Lørenskog	9	9 151	5 999	1 316
0231 Skedsmo	9	15 991	6 440	1 312
0701 Borre	9	14 009	2 828	-291
0704 Tønsberg	9	-	3 609	-1 525
0706 Sandefjord	9	4 651	2 919	900
0709 Larvik	9	15 542	3 098	-858
0805 Porsgrunn	9	-	2 519	-187
0806 Skien	9	-	3 507	-213
0906 Arendal	9	20 737	4 179	-344
1001 Kristiansand	9	20 269	6 713	-83
1102 Sandnes	9	4 517	4 120	1 510
1106 Haugesund	9	17 346	5 655	1 310
1149 Karmøy	9	-	3 731	101
1502 Molde	9	19 585	3 216	395
1504 Ålesund	9	21 112	6 020	1 798
1804 Bodø	9	17 301	3 417	-656
1901 Harstad	9	-	-	-
0403 Hamar	10	13 788	2 411	-368
0412 Ringsaker	10	10 831	911	671
0501 Lillehammer	10	21 558	3 993	687
0502 Gjøvik	10	19 219	5 222	-197
0602 Drammen	10	2 586	2 893	843
0604 Kongsberg	10	13 899	2 933	375
0605 Ringerike	10	7 650	2 238	-188
1702 Steinkjer	10	21 810	-	199
1833 Rana	10	11 632	4 981	-1 329
1902 Tromsø	10	27 511	5 722	609
0301 Oslo	12	-	5 599	3 365



Valgaktuelt. Kommunenes lånegjeld i 1998

Om dataene og kommunegrupperingen

Om tolkningen av dataene

Tallmaterialet ble benyttet til "Kommunenes økonomi og tjenesteproduksjon 1998" og består av kommuner som leverte regnskapet til Statistisk sentralbyrå innen 14.06.99. Kommuner som leverte senere står i 0 og er ikke med i gruppe- og landsgjennomsnitt. Det samme gjelder for kommuner som leverte regnskapet i papirformat, med tydelige feil og for en god del av de 25 KOSTRA-kommunene, hvor det har vært problemer med konvertering til kommuneregnskapsoppsett etter forskrifter av 1991.

Dataene er ikke revidert. Det er kun foretatt grove kontroller av sum utgift/inntekt.

Netto driftsresultat viser hvilke midler kommunen frigjør av årets drift.

Sammenhengen mellom lånegjeld, brutto investeringer og netto driftsresultat:

Dersom kommunene ikke klarer å frigjøre midler fra årets drift (netto driftsresultat), må investeringsutgifter finansieres ved lån eller salg av realkapital. Årets opp-tak av lån økning i kommunens langsiktige gjeld.

Om gruppering av kommuner etter folkemengde og bundne kostnader

Statistisk sentralbyrå (SSB) har foretatt en gruppering av de 435 kommunene i elleve kategorier eller grupper.

Grupperingen er nærmere beskrevet av Langørgen og Aaberge (Rapporter 98/8).

Gruppe 1 omfatter de tre største byene, pluss Oslo. Til forskjell fra Langørgen er Oslo også tatt ut i egen gruppe, gruppe 12, på grunn av de fylkeskommunale oppgavene. I andre sammenhenger er Oslo inkludert i gruppe 1.

Gruppe 2 består av ti kommuner med særskilt høye inntekter. De øvrige 421 kommunene er delt inn etter nivået på folkemengden og bundne kostnader per innbygger i ni kategorier. Det vil si at gruppene 3-5 utgjør små kommuner med inntil 5 000 innbyggere, hvor gruppe 3 omfatter åtte kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, mens gruppe 4 og 5 omfatter de øvrige småkommunene med henholdsvis middels- og høye bundne kostnader per innbygger. Tilsvarende er de mellomstore kommunene og de store kommunene (minst 20 000 innbyggere) målt etter folkemengden og klassifisert i henholdsvis gruppene 6-8, og 9-11 etter nivået på de bundne kostnadene per innbygger.

Budne kostnader: Er et mål på kommunenes kostnader for å innfri minstestandarder og lovpålagte oppgaver, og disse kostnadene varierer med demografiske, sosiale, geografiske og klimatiske forhold.



Statistikk mot år 2000: 1968-1969

Kraftig økning i narkoforbrytelser

I 1968 ble narkotikaforbrytelser for første gang spesifisert i kriminalstatistikken. 201 slike forbrytelser ble etterforsket dette året. I 1998 var tallet steget til 30 300, 150 ganger så mange. Ingen andre forbrytelser har hatt tilnærmedesvis samme økning.

Andre forbrytelser sett under ett ble "bare" femdoblet i perioden fra 1968 til 1998. Voldsforbrytelser og skadeverk ble sjudoblet i løpet av disse 30 årene, vinningsforbrytelser femdoblet og sedelighetsforbrytelser tredoblet. I 1998 utgjorde narkotikaforbrytelser 10 prosent av alle etterforskede forbrytelser, og var blitt den største forbrytelsesgruppen, etter vinningsforbrytelser.

Forbrytelser etterforsket i 1968-1998

År	I alt	Narkotikaforbrytelser	Vinningsforbrytelser	Voldsforbrytelser	Sedelighetsforbrytelser	Skadeverk	Annet
1968	51 830	201	41 933	2 730	919	2 848	3 199
1973	86 992	1 262	73 795	4 061	874	4 604	2 396
1978	105 263	1 617	88 108	4 373	834	6 729	3 902
1983	159 598	3 793	133 052	6 869	896	11 752	3 236
1988	220 338	6 229	181 314	9 939	1 430	16 639	4 787
1993	248 203	11 739	194 907	15 031	2 232	15 570	8 724
1998	292 233	30 291	206 786	18 815	2 834	20 628	12 879
1998:							
1968	5,6	150,7	4,9	6,9	3,1	7,2	-4,0

Har økningen vært reell?

Flere forhold kan gjøre at tallene i kriminalstatistikken øker eller minker, uten at det avspeiler en reell endring i kriminaliteten. Narkotikakriminalitet er en type kriminalitet som sjelden anmeldes av private, men som blir avdekket gjennom politiets egen innsats. Fra regjeringshold har det gjentatte ganger blitt varslet økt satsing på bekjempelse av narkotikakriminalitet. Hvis resultatet er økte politiressurser, eller hvis politiet selv velger å prioritere narkotikakriminalitet høyere, vil en naturlig konsekvens være at flere narkotikaforbrytelser blir oppdaget og etterforsket. Og statistikken viser høyere tall uten at det nødvendigvis er begått flere forbrytelser.

I perioden 1979-1991 tok politikamrene gradvis i bruk elektronisk registrering av lovbrudd. Det har vært hevdet at når kriminaliteten økte så mye som den gjorde i denne perioden, kan noe av forklaringen være at det var blitt enklere å registrere og at flere saker derfor ble registrert.

I 1994 fikk politiet nye retningslinjer som gjorde at mindre alvorlig kriminalitet kunne komme til å bli registrert i større grad enn tidligere, avhengig av hvilken praksis det enkelte politikammer hadde fra før. For

narkotikakriminalitet er det imidlertid ikke grunn til å tro at de nye retningslinjene i vesentlig grad påvirket tallene for landet totalt.

Også tall som viser utbredelsen av narkotikamisbruk kan tyde på at mer narkotikakriminalitet blir avdekket nå enn før. Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning har spurt ungdom i alderen 15-20 år om de noen gang har brukt cannabis. Andelen som svarte ja økte fra 8 til 18 prosent i perioden 1986-1998. I samme periode ble antall etterforskede narkotikaforbrytelser sjudoblet.

Sammenheng med annen kriminalitet

Det er en velkjent hypotese at narkotikamisbruk er årsak til mye annen kriminalitet, begått i rus eller for å finansiere rusmisbruk. Det finnes ikke statistikk som bekrefter dette, men en sterk indikasjon er det at hver fjerde straffereaksjon som gjelder tyverier, også omfatter en eller flere narkotikaforbrytelser. Det er neppe forhastet å anta at narkotikakriminalitet i tillegg til det problem den innebærer i seg selv, har medvirket til en betydelig økning av kriminalitet generelt i perioden 1968-1998.

"Proffparagrafen"

At narkotikakriminalitet ble spesifisert for første gang i statistikken i 1968 har sannsynligvis sammenheng med at den såkalte "proffparagrafen" ble innført i straffeloven. Her ble det gitt adgang til å idømme opp til seks års fengsel for omfattende ulovlig innførsel, utførsel og omsetning av narkotika. I 1964 kom loven om legemidler og gifter, hvor ordet narkotika opptrer for første gang i lovverket. Med legemiddeloven kom en maksimumsstraff på to års fengsel for ulovlig omsetning, bruk eller besittelse av narkotika. Samtidig opphørte den såkalte opiumsloven fra 1928, hvor straffen var opp til seks måneder for ulovlig befatning med "opium eller andre bedøvende stoffer som ansees egnet til misbruk". Opiumsloven ble aldri skilt ut i statistikken. Det gjorde heller ikke legemiddeloven de første årene, den gikk inn under betegnelsen "andre forbrytelser utenfor straffeloven". Vi må derfor nøye oss med å konstatere at det i 1965-1967 ble etterforsket maksimalt 60-70 narkotikaforbrytelser per år, sannsynligvis betydelig færre.

Narkotikaforbrytelser ble integrert i kriminalstatistikken fra 1968 gjennom definisjonen "omsetning, bruk eller besittelse av narkotika". De 201 narkotikaforbrytelsene som ble etterforsket dette året, utgjorde under en halv prosent av de 52 000 forbrytelsene som ble etterforsket i alt. Men allerede etter fem år var antall etterforskede narkotikaforbrytelser seksdoblet, og økningen fortsatte med varierende styrke fram til i dag.

Strengere maksimumsstraff

Maksimumsstraffen for ervervsmessig narkotikakriminalitet er blitt skjerpet flere ganger i løpet av perioden 1968 til 1998, fra 2 til 21 års fengsel, som er lovens strengeste straff. Fengsel i 21 år kan ellers idømmes bare for drap, grov voldtekt, pengefalsk og forbrytelser som truer landets sikkerhet.

Narkotikaforbrytelser etterforsket i 1986-1998, etter hovedkategori

År	I alt	Omsetning, innførsel, utførsel	Bruk og besittelse
1986	4 583	1 794	2 789
1990	9 091	4 394	4 697
1994	11 842	6 458	5 384
1998	30 291	13 808	16 483

Først fra midten av 1980-årene skiller statistikken mellom ervervsmessig narkotikakriminalitet og kriminalitet som gjelder bruk og besittelse. Det har vært sterk økning for begge kategorier fra 1986 til 1998. Størst økning har det vært for omsetning, innførsel og utførsel, med en åttedobling i løpet av de tolv årene, mens forbrytelser av typen bruk og besittelse er seksdoblet. Andre typer forbrytelser økte i samme periode med 60 prosent.

Ny statistikk i uke 36

- 06.09. Produksjonsindeks for industrien, juli 1999
- 07.09. Livs- og skadeforsikringselskaper, 1. kv. 1999
- 08.09. Byggekostnadsindeks, boliger, august 1999
- 08.09. Detaljomsetningsindeksen, juli 1999. Endelige tall
- 09.09. Kontrollerte slakt, 1. halvår 1999
- 09.09. Månedlig elektrisitetsstatistikk, juli 1999
- 10.09. Egenbetaling i barnehager, august 1999. Endringstall
- 10.09. Harmonisert konsumprisindeks for Norge, august 1999
- 10.09. Konsumprisindeksen, per 15. august 1999
- 10.09. Prisindeks for førstegangsomsetning innenlands, per 15. august 1999
- 10.09. Produsentprisindeksen, per 15. august 1999

